

Mahalla

ИЖТИМОЙ-СИЁСИЙ,
МАЊАВИЙ-МАЃРИФИЙ ГАЗЕТА

#14 (2100) | ШАНБА, 8 АПРЕЛЬ 2023 ЙИЛ

WWW.XOLISNAZAR.UZ

@XOLIS_NAZAR

@XOLISNAZAR

БОШ ҚОМУСИМИЗГА
ҮЛИМ ЖАЗОСИННИГ
МАН ЭТИЛИШИГА ОИД
НОРМАНИНГ КИРИТИЛИШИ
ИНСОННИНГ ЭНГ ОЛИЙ
ХУҚУҚИ — ЯШАШ
ХУҚУҚИНИ ҲАР ДОИМ
КАФОЛАТЛАШ БҮЙИЧА
ДАВЛАТНИНГ ҚАТЪИЙ
ПОЗИЦИЯСИНИ АНГЛАТАДИ

«ШАҲАР
АВТОМОБИЛЛАР ЭМас,
БАЛКИ ПИЁДАЛАР УЧУН»

ИПОТЕКА
КРЕДИТИНИ ОЛИШ
ОСОНЛАШАДИ

14

СЕНТОБ
САЙЁХЛАРНИНГ СЕВИМЛИ
МАСКАНИГА АЙЛАНГАН

15

ФИТР САДАҚАСИ
КИМЛАРГА, ҚАЧОН ВА ҚАНЧА
МИҚДОРДА БЕРИЛАДИ?

16

«БУ ЙИЛ ИШСИЗЛИКДАН ХОЛИ ХУДУДГА АЙЛАНАМИЗ»

**МАҲАЛЛА МАРКАЗИННИГ 2 СОТИХЛИК ТОМОРҚАСИ МАВЖУД. БУ ЕРДАН
ЙИЛ ДАВОМИДА УНУМЛИ ФОЙДАЛАНИЛАДИ. ЭНГ МУҲИМИ, ТОМОРҚАДА ЕТИШТИРИЛГАН
МАҲСУЛОТЛАР ЭҲТИЁЖМАНД ОИЛАЛАРГА ТАРҶАТИЛАДИ**

Ҳар бир инсон, у қайси ёшда бўлмасин, қайси соҳа ёки лавозимда ишламасин, ота-онаси, фарзандлари олдида, ўз Ватани, маҳалласи, келгуси авлодлар олдида ҳалол вижданон қилган меҳнатининг ҳосилини, ўз хизматининг тан олинишини, қадр топганини кўрар экан, бундай инсон ўзини, албатта, баҳти деб хис қиласиди. Буни Маҳалла тизими ходимлари куни муносабати билан тақдирланган, тизимда узоқ йиллар меҳнат қилган, маҳалласи билан бир тану бир жонга айланган бир гурух йигин фаоллари мисолида ҳам кўриши мумкин.

Ана шундай фидойи инсонлар қаторида Самарқанд вилоятини Пастдарғом тумандаги «Қатортерак» маҳалла фуқаролар йигини раиси Олтиной Құдратова ҳам бор. 2016 йилдан бўён мазкур маҳаллага раҳбарлик қилаётган Олтиной опа «Маҳалла ифтихори» кўкрак нишони билан тақдирланди. Айтиш керакки, бу мукофот унга шунчаки берилмади, маҳалладаги ободлик, оиласарлардаги тинчлик, йигиндаги ҳамжиҳатлик, муаммоларни биргалиқда бамаслаҳат ҳал қилиш, ҳар бир муроҷаатни эътиборсиз колдирмаслик, энг муҳими, маҳалла ишончига эришганлик бунга замин яратди.

— Маҳалла раиси ҳудуд аҳолисининг турмуш тарзи, яша шароитига масуль шахс ҳисобланади, — дейди **Олтиной Құдратова**. — Энди ҳамма масаласи, аввало, маҳаллада ҳал бўлсанга, одамлар рози бўлади, маҳалла раисига ишончи ортади. Шу боис маҳаллада ресурс ва имкониятларни кўпайтиши, моддий таъминотини яхшилаш чоралари кўрилмоқда, ваколати қенгайтирилти. Шундан келиб чиқиб, айни пайтда ҳоким ёрдамчиси, хотин-қизлар фаоли, ёшлар етакчиси ва профилактика инспектори билан ҳамкорликда ҳар қандай масала маҳалланинг ўзида ечим топшишига эътибор қаратяпмиз. Ҳар бир йигин фаоли аҳоли дардини ўзиники, деб билади.

Айтиш керакки, маҳаллада-

ги қатор ижтимоий муаммолар одамларни анчадан бўён қийнаб келарди. Мисол учун, йигин аҳлини аксариятини тоза ичимлик сув муаммоси ўйлантираади. О.Құдратова ташаббуси билан кейинги йилларда 2 та сув иншооти курилди. Электр энергиясидаги узилишларнинг олдини олиши мақсадида 100 дона эски симёғоч янги бетон устунларга алмаштириди. Марказий кўчаларга тунги ёритиш чироқлари ўрнатилди. Қишида лой, ёзда чанг бўлиб ётадиган қабристонга элтувчи 2,5 километрлик йўл шағаллаштирилди. Қолаверса, ёуллар ёқасига б 6 минг тул манзарали дараҳтлар экилди. Бу ишларнинг барчасини фермер ва тадбиркорлар, ташаббускор аҳоли амалга ошириди.

Эътиборлиси, маҳаллада ҳар бир хонадон томорқадан самарали фойдаланади. Бу жараёнда йигин фаолларининг ўзлари аҳолига ўрнак бўляти. Яъни маҳалла марказининг 2 сотихлик томорқаси мавжуд. Мвзкур ердан йил давомида унумли фойдаланилади. Мисол учун, ўтган йили кузда тўқсонности экин сифатида саримсоқпиеz экилди. Кўклам келгач, гул ва сабзавот экинлари уруғи қадалди. Энг муҳими, томорқада етиштирилган маҳсулотлар эҳтиёжманд оиласарларга тарқатилади.

Йигинда аҳолининг ижтимоий химоясига алоҳида эътибор қаралади.

тилади. «Темир дафтар», «Аёллар дафтари», «Ёшлар дафтари»га кирилтган фуқаролар билан доимий мулокот йўлга қўйилган. Уларга имтиёзли кредитлар ажратиш, субсидиялар бериш, шу орқали ўз бизнесини йўлга қўйишга кўмаклашиш ишларида маҳалла раиси бош-қош.

«Ёшлар дафтари»га кирилтган Мафтуна Ўринова ота-онасининг бевоқт ўлими сабаб 15 ёшида бир укаси ва бир синглиси билан етим колди. Уларга холаси бош-қош бўлди. Мафтуна мактабни битириб, ўз аравасини ўзи тортишга аҳд қилид. Бугунги кунда укаси ва синглисига ҳам оналик, ҳам оталик қилмоқда. У айни пайтда тикувчилик билан шуғулланяпти.

— Болалигимдан бу хунарга қизиқардим, — дейди **Мафтуна Ўринова**. — Аммо менда тикув машинаси ўйқ эди. Маҳалла фаолларни тавсияси билан «Ёшлар дафтари»га кирилтildim ва менга замонавий тикув машинаси ажратилди. Ҳозирда буюртма асосида аёллар учун кўйлаклар тиқяпман. Маҳалла маркази биносида ўқув курси ташкил этилган. Раисимиз Олтиной опанинг таклифи билан тикувчилик сирларини чуқурроқ ўрганиши мақсадида ушбу марказга қатнайтман. Маҳалла фаолларидан миннатдорман. Бизни ёлғизлатиб кўйгани ўйқ.

Албатта, ютуқлар, муваффакиятлар билан бир қаторда маҳаллада ҳали қилиниши керак бўлган

ишлар жуда кўп. Жумладан, 100 дан зиёд хонадонни тоза ичимлик сув билан таъминлаш, 200 дан ортиқ эскирган симёғочларни янгиларига алмаштириш, тадбиркорлар ва хунармандлар сафини кенгайтириб, янги иш ўринлари яратиш — маҳалла фаоллари олдида турган асосий вазифалардир.

— Маҳалладаги «бешлик» фаолијати барча масалаларни тизимили хал этиши имконини бермоқда, — дейди **Олтиной Құдратова**. — Албатта, барча муаммо бирдан ечим топиб қолмайди. Бироқ уларни четдан келиб ҳеч ким ҳал этиб бермаслигини ҳам биламиш. Шу боис берилган имкониятлардан фойдаланиб, маҳалланинг ўзида иш ўринлари яратиш, одамларнинг ўйидан узоклашмаган ҳолда иши бўлишини таъминлаш чораларини кўрятмиз. Насиб этса, бу ўй «Ишсизликдан холи ҳудуд»га айланши ниятимиз бор. Ҳамжиҳат бўлсак, бунга, албатта, эришамиз.

Сирасини айтганда, маҳалла раиси йигиндаги барча ташаббусларга бош-қош. Ҳар бирининг ижросига эътибор қаратган. Ўз навбатида йигин аҳли ҳам Олтиной опадан мамнун, унинг фидойлиги, жонкуярлигини қадрлайди. Бундай ҳамжиҳатлик қарор топган масканда одамлар бугунидан рози, эртасига ишончи мустаҳкам бўлиб яшайди.

Тўлқин СИДДИКОВ.

Носоз йўллар тўлиқ таъмирланяпти

Аҳоли талаб ва муроҷаатларига асосан Бухоро шаҳридаги «Лоша» маҳалласининг ички йўлларини асфальтлаштириш мақсадида 9,8 млн. сўм маблағ ажратилган. Айни пайтда белгиланган дастурга кўра, маҳалланинг ички автомобиль йўлларининг 19,8 км қисми асфальтлаштирилади.

Худди шундай ҳайрли ташабbus «Ҳавзи Нав» маҳалласида бўй кўрсатяпти. 600 млн. сўм маблағ эвазига маҳалланинг 1 км.дан ортиқ носоз йўллари тўлиқ таъмирланяпти.

Бунёдкорлик нафаси «И мом Ал-Бухорий» маҳалласини четлаб ўтаётган йўқ. Ушбу маҳалланинг Ҳавзи Қози Калон, Ҳавзи Лесак, Тагбанбофон, Афросиёб, Мирфаёз, Хўжа Азизон кўчалари таъмири учун 1 млрд. 800 млн. сўм маблағ ажратилган.

Ушбу маҳаллаларнинг 3 км. 732 м. йўл қисмими таъмирлаш кўзда тутилган бўлиб, шундан 1 км. 400 м. қисми бетонлаштирилади, 2 км. 332 м. йўл қисмига асфальт қопланади.

Бу жараён «Шербедин» ва «Кўкалдош» маҳаллаларида қизғин давом этмоқда.

МАҲАЛЛАДА НИМА ГА?

ЭНГ БИРЛАМЧИ ХАЁТИЙ МУАММОЛАР — АСОСИЙ ЭЪТИБОРДА

**ҚАДИМ ТАРИХГА ЭГА «ЖАНГОҲ» МАҲАЛЛАСИДА ҚУРИЛИШ ИШЛАРИ АВЖИДА. БУ ЕРДАГИ
БУШ МАЙДОНДА «ЖАНГОҲ» МАҲАЛЛА ФУҚАРОЛАР ЙИГИНИ МАРКАЗИ БУНЁД ЭТИЛЯПТИ**

Давлатимиз раҳбари топшириғига асосан тузилган Республика ишчи гурухининг икки ой аввал «Оққўрғон тажрибаси» асосида пойтахт туманларидаги фаолияти давомида аҳолининг электр ва иссиқлик энергияси, табиий газ, ичимлик сув билан боғлиқ энг бирламчи ҳаётий масалаларини ҳал қилишга асосий эътибор қаратилган эди. Айни шу тажриба билан барча туман-шаҳарларда бу борадаги тизимили масалаларини ҳал қилиш бўйича аниқ вазифалар белгиланган эди.

Айни кунларда Президент Халқ қабулхоналари, Миллий гвардия, вазирликлар, кўмиталар, ташкилотлар, секторлар раҳбарларидан иборат Республика ишчи гурухи пойтахтимизнинг барча туманида мазкур вазифалар ижросини ўрганяпти.

Мирзо Улугбек тумани «Оқибат» маҳалласи аҳолиси мурожаатлари асосида ҳудуддаги анча зўриқиб ишлаётган 400 киловольти трансформатор 630 киловолтли ампер қувватдаги янгисига алмаштирилди. Бу билан 400 та хонадонда электр таъминоти барқарорлашиб, кучланиш меъёрига тушади, йўқотишлар 10 фоизга камайди. Ёки Шайхонтохур тумани Лабзак кўчасидаги катта кучланишга эга электр тармоқлари янгилаётгани билан «Жанггоҳ», «Шайхонтохур», «Лабзак», «Коҳ ота» маҳаллаларининг электр таъминоти яхшиланади. Умуман, Республика ишчи гурухининг Тошкент шахридаги фаолияти давомида 9 та трансформатор ўрнатилиб, 48,6 км. электр тармоғи тортилди.

Янгиҳаёт тумани «Янги дархон» маҳалласида 24 км. масоғага бетон устунлару юқори кучланиши 6 та трансформатор ўрнатилиши билан 600 та оиласининг уйи ҳам, кўнгли ҳам чароғон бўлди. Дарвоке, бу маҳаллада «Янги Ўзбекистон» массивлари барпо этиляпти. Кулай инфратизима, болалар учун яратилётган шарт-шароит, янгидан қурилаётган мактаб-боғчалар, савдо ва хизмат кўрсатиш обьектлари, умуман, бунёдкорлик ва ободлик ҳаракати замонида «Инсон қадри учун» фояси мухассам.

Яна бир ибратли жиҳат: қисқа вақтда Янгиҳаёт туманинаги 20 дан ортиқ тадбиркорлик субъекти ўз корхоналарига қўёш панеллари ўрнатди. Бу билан ҳар бир корхона ойига ўртана 100 кВт. электр энергиясини иқтисод қилияпти.

Қишининг аччиқ сабоғидан сўнг Янгиҳаёт туманинаги кўп қаватли 55 та уй ертўласидаги мухандислик-коммуникация тармоғи тўлиқ янгиланди ва бу ишлар изчил давом этириляпти.

Дастурга асосан «Бешкапа»

маҳалласи Буюк ипак йўли кўчасида жойлашган ётқозона шаклидаги уй тўлиқ таъмирланиб, 128 та хонадон эгалари мунособ турмуш кечириши учун етарлича шароит яратилди.

Янгиҳаёт туманининг «Хуншуд» маҳалласи аҳолиси яқин-яқинча поликлиника йўқлигидан қийналиб келарди. Мурожаатлардан сўнг жорий йил дастурлар асосида бу масала ҳал қилиниб, маҳаллада 200 ўринли замонавий тибиёт муассасаси куриш ишлари бошлаб юборилди.

Шайхонтохур туманининг қадим тарихга эга «Жанггоҳ» маҳалласида қурилиш ишлари авжиди. Бу ердаги бўш майдонда «Жанггоҳ» маҳалла фуқаролар йигини маркази бунёд этиляпти.

Учтепа тумани «Бирлик» маҳалласи Катта Хирмонтепа кўчасида бунёд этилган гўзал сайдилгоҳ, саломатлик йўлаги эса маҳалла аҳлининг димоғини чоғиляпти.

Халқ билан мулокотнинг «Оққўрғон тажрибаси», аввало, ҳақиқий ёрдамга муҳтож инсон-

ларни топип, уларга кўмак бериш дегани. Чилонзор туманинаги Халқ қабулхонаси, секторлар ва маҳалла вакиллари ўрганишларидан сўнг 2-гуруҳ ногирони Васила Вакилова каби оғир ижтимоий аҳволдаги 30 дан ортиқ беморнинг жарроҳлик амалиёти ўтказиша даволаниш харажатлари, Роза Салмонова каби бир қатор эҳтиёжманд талабаларнинг ўкув шартнома пуллари ички имкониятлар ҳисобидан таъмирлаш ишлари олиб борилипти.

Учтепа тумани «Тепакўрғон» маҳалласида яшовчи 1-гуруҳ ногирони Гулсия Жабборова сингари оғир ижтимоий аҳволдаги кўплаб инсонларнинг хонадонларида ички имкониятлар ҳисобидан таъмирлаш ишлари олиб борилипти.

Мансур АБДУСАТТОРОВ.

Хонадонларда электр таъминоти яхшиланади

Давлатимиз раҳбарининг 2022 йил 25 октябрдаги «2022-2023 йилларда маҳаллалар инфратузилмасини янада яхшилаш бўйича қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида»ги карорида белгиланган амалий тадбирлар натижасида Ўзбекистон туманинаги қишлоқ ва маҳаллалар инфратузилмасидаги энг долзарб масалаларн тизимили ҳал этилмоқда.

Маҳалламизда электр таъминотини яхшилаш, тизимдаги мавжуд муаммоларни бартараф этиш мақсадида 7 та кўчага 77 дона янги темир-бетон таянчлари ҳамда қуввати 160 кВА. бўлган бир дона янги трансформатор ўрнатилди.

Умумий қиймати 412 миллион сўм дея белгиланган мазкур лойиҳа доирасида туман энергетиклари айни кунларда ҳудудда 2 минг 100 метрдан зиёд замонавий турдаги кабеллар орқали янги ҳаво тармоқлари тортишмоқда. Мазкур ишлар натижасида маҳалладаги 120 га яқин аҳоли хонадонларида электр таъминоти яхшиланади.

Ҳасанжон ТЎЙЧИЕВ,
Ўзбекистон туманинаги «Кудаш» маҳалласи раиси.

ҲОКИМ ЁРДАМЧИЛАРИ ИСЛОҲОТЛАР ТАЯНЧИГА АЙЛАНИБ БОРЯПТИ

АНИҚЛАНГАН МУАММОЛАРНИ ҲАЛ ЭТИШ УЧУН 2022 ЙИЛДА ЖАМИ 12,5 ТРЛН. СҮМ МИҚДОРИДА МОЛИЯВИЙ ИНСТРУМЕНТЛАР МАНБАЛАРИ ШАКЛЛАНТИРИБ БЕРИЛДИ. ХАТЛОВ АСОСИДА ҲАР БИР МАҲАЛЛА БҮЙИЧА «ЙҮЛ ХАРИТА»ЛАРИ ИШЛАБ ЧИҚИЛДИ

Хабарингиз бор, давлат раҳбари ташаббуси билан 2022 йилдан бошлаб, ҳар бир маҳаллада ҳоким ёрдамчиси лавозими жорий этилиб, фаолиятини самарали ташкил этиш ва баҳолаб бориш мақсадида «Онлайн маҳалла» платформаси ишга туширилди. Ўз навбатида «www.online-mahalla.uz» электрон манзилига жойлаштирилган ушбу платформа тегишлилиги бўйича 35 та вазирлик ва идоралар маълумотлари базаси билан интеграция қилинди. Ҳозирги кунга келиб, бу барча ҳоким ёрдамчилари, 300 дан зиёд республика вакиллари, 208 та туман марказлари ва туман ҳокимликлари, 14 та ҳудудий бошқарма ва вилоят ҳокимликларининг фаолиятини раҳамлаштириш имкониятини берди.

Айтиш керакки, Президентимиз Шавкат Мирзиёевнинг «Маҳаллабай» ишлар тизимини амалиётга жорий этиш тўғрисидаги ташаббуси худудлардаги муаммо ва ечими ни кутаётган масалаларнинг имкон қадар тезроқ, бартараф бўлишига мустаҳкам ва ишончни замин бўлмоқда. Эътиборлиси, бу тизим ҳар бир муаммога индивидуал ёндашишин талаб қиласди. Яъни, аҳоли турар-жойларидаги мавжуд ҳолатни маҳаллабай ўрганиш орқали шу худудда яшайдиган хонадонлар эгаларини тадбиркорликка кенг жалб этиш, уларни қўшимча даромад топишга ундаш, аёллар ва ёшларга ҳеч бўлмагандага уйда туриб, бирон бир юмуш билан шуғулланиш учун шароит яратиш, ташаббускор тадбиркорларнинг истиқболлиғиоя ва лойхалари рўёбла чиқиши учун имконият яратмоқда. Мамлакат тараққиётида жуда ноёб бўлган бу тизимни тўғри йўлга қўйиш ва амалга ошириш – биринчи галда ҳоким ёрдамчиларiga боғлиқ.

Ҳоким ёрдамчилари 2022 йил биринчи босқичда – маҳаллалардаги 6,9 млн. хонадонларни хатловдан ўтказди. Шу асосида оилаларнинг ижтимоий-иктисодий ахволига кўра 4 та тоифага ажратиб олинди. Аҳолининг касб-хунарга ўқиш, тадбиркорлик билан шуғулланиш, кредит олиш ва бошқа истаклари ўрганиб чиқилди. Муаммоларни ҳал этиш учун ўтган йилда жами 12,5 трлн. сўм миқдорида молиявий инструментлар манбалари шакллантирилиб, ҳар бир маҳалла бўйича «Йўл харита»лари ишлаб чиқилди. Натижада 2022 йил мобайнида 1,4 млн. нафар аҳоли доимий ва мавсумий ишга жойлаштирилди, 1,1 млн. нафари ўзини ўзи банд қилган шахс сифатида рўйхатга олинди, 101 минг нафари якка тартибдаги тадбиркорликка (ёлланма ишчилари билан биргаликда) ва 166 минг

нафари ҳақ тўланадиган жамоат ишларига жалб қилинди, 430 минг нафар фуқарога ижара асосида ер берилди.

Оилавий тадбиркорлик дастури доирасида тавсияномалар асосида 425 мингта лойиҳага қарийб 10 трлн. сўмлик кредит ажратилди. Аҳолини тадбиркорликка жалб қилиш, уларга меҳнат қуроллари ва асбоб-ускуналари олиб бериш бўйича 75 минг нафар ишсиз фуқарога 263,0 млрд. сўмлик субсидиялар тақдим этилди. 234 минг нафар фуқаро касб-хунар ва тадбиркорликка ўқишига йўналтирилиб, 200 минг нафари «Ишга марҳамат» мономарказлари ва бошқа нодавлат таълим муассасаларида ўқишини тамомлади. 50 мингта «маҳаллабай» микролойхаларнинг 49 мингтаси ишга туширилиб, 239 мингга яқин иш ўринлари яратилди. Маҳаллаларда амалга оширилган ишлар натижасида 90 мингта юридик ва 96 мингта якка тартибдаги тадбиркорлик субъектлари давлат рўйхатидан ўтказилди.

Шунингдек, аҳоли жон бошига даромадларнинг ўзгариши бўйича кўмак кўрсатилган 803 мингта оилалардаги иқтисодий ўзгаришлар кузатувга олинди. Дастробка натижаларга кўра, ўрганилган хонадонларнинг 95 фоизида даромадлар ошгани кузатилди.

Шуни ишонч билан айтиш керакки, ўтган вақтдаги тажрибага асосан, 2023 йилда бу ишлар муттасил давом этади. Жумладан, режага кўра, 1,4 млн. нафар ишсиз аҳолини доимий ва мавсумий иш ўринларига жойлаштириш, 1,1 млн. нафар фуқароларни ўзини ўзи банд қилган шахс сифатида рўйхатга олиш, 83 минг нафарини хунармандчиликка, 110 минг нафарини якка тартибдаги тадбиркорликка (ёлланма ишчилари билан биргаликда) ва 135 минг нафарини жамоат

ишларга жалб қилиш белгиланган. 158 минг нафар фуқаро (шундан касб-хунарга 115 минг нафар ва тадбиркорликка 43 минг нафар фуқаролар) ўқитилади. Оилавий тадбиркорликка дастурлари доирасида 400 мингга яқин лойиҳаларга 13 трлн. сўмлик имтиёзли кредитлар ҳамда 100 минг ишсиз фуқарога 450,0 млрд. сўмлик 20 та турдаги субсидиялар ажратиш кўзда тутилган.

Режага кўра, 40 мингта инвестиция дастурига киритилмаган «маҳаллабай» микролойхалар амалга оширилиб, 200 мингдан ортиқ янги иш ўринлари яратилади. Бу билан эса, 2023 йилда маҳаллаларда 92 мингта юридик ва 98 мингта якка тартибдаги тадбиркорлик субъектлари давлат рўйхатидан ўтказилди.

Жорий йилнинг ўтган даври мобайнида юқоридаги режалар босқичма-босқич ҳаётга татбиқ этилмоқда. Ҳоким ёрдамчилари томонидан 4,2 млн. (56,5 фоиз) хонадонлар хатловдан ўтказилди. Эътиборлиси, бу йилги хатловда 70 фоиз маълумотлар интеграция орқали турли идоралардан олинган расмий маълумотлар асосида шакллантирилмоқда. Умумий қиймати 8 трлн. сўмлик 20 мингдан ортиқ чиқишилди. Касб-хунар ва тадбиркорлик кўнгималарига ўқишига 26 минг нафар фуқаро йўналтирилиб, «Ишга марҳамат» мономарказлари ва бошқа нодавлат таълим муассасаларида ўқитилмоқда. Маҳаллаларда 26 та микромарказлар ишга туширилиб, 209 та янги иш ўринлари яратилди. 14 мингта юридик ва 13 мингта якка тартибдаги тадбиркорлик субъектлари давлат рўйхатидан ўтказилди.

Бир сўз билан айтганда, ҳоким ёрдамчилари маҳалла ичига кириб бориб, аҳолини ўйлантираётган ва ташвишлантираётган муаммоларга ечим топишмоқда. Бу саъй-ҳараратлар эса, эришилган натижаларда яқол кўзга ташланмоқда.

**Мирзоҳид УБАЙДУЛЛАЕВ,
Маҳаллабай ишлар ва
тадбиркорликни ривожлантириш
агентлиги директори.**

Кейинги йилларда мамлакатимизда хотин-қизларга бўлган эътибор тубдан кучайди. Уларнинг хуқуқ ва қонуний манбаатларини химоя қилиш, иқтисодий, ижтимоий ва сиёсий фаоллигини ошириш, соғлигини сақлаш, касбга ўқитиш ва бандлигини таъминлаш, эҳтиёжманд хотин-қизларни ижтимоий қўллаб-куватлаш борасида самарали ишлар йўлга кўйилди.

ТАЖОВУЗ ВА ЗЎРАВОНЛИК УЧУН ЖАЗО ОФИР БЎЛАДИ

**ИЛГАРИ ВОЯГА ЕТМАГАНЛАРГА НИСБАТАН ЖИНСИЙ ЖИНОЯТЛАРНИ
СОДИР ЭТГАН ШАҲСЛАРНИНГ БОЛАЛАРГА ТАЪЛИМ, ТАРБИЯ БЕРИШ, УЛАРНИ
СОҒЛОМЛАШТИРИШ, БОЛАЛАР СПОРТ, ИЖОДИЙ ТАШКИЛОТЛАРДА ИШЛАШИНИ
ТАҚИҖЛОВЧИ НОРМА КИРИТИЛАДИ**

Бирок, шу билан бирга, бугунги кунда хотин-қизлар ва болаларнинг хуқуқлари, эркинликлари ҳамда қонуний манбаатларини ишончли химоя қилиш бўйича хукуқни қўллаш амалиётida кўплаб муаммолар юзага келяпти. Жумладан, хотин-қизлар ва болаларнинг хуқуқларига дахл қилувчи жиноий қиммешлар учун мутаносиб санкциялар белгиланмаган, шахс ҳаётининг сир тутиладиган томонларини акс эттируви, шаъни ва қадр-қимматини камситувчи маълумотларни ошкор қилганлик учун жавобгарлик назарда тутилмаган.

Шу билан бирга, тазиқ ва зўравонликдан жабрланувчи га давлат ҳимоясини тақдим этувчи ордер муддати (30 кун) хотин-қизларнинг хуқуқ ва қонуний манбаатларини етарида даражада ҳимоя қилиши имконини бермайди. Алимент тўломмаган шахсларга жазо сифатида жарида тайинланиши янада моддий қийинчиликларга олиб келмоқда.

Юқоридагилардан келиб чиқиб, «Хотин-қизлар ва болалар хуқуқлари, эркинликлари ҳамда қонуний манбаатларини ишончли химоя қилиш тизимини янада тақомиллаштириш муносабати билан Ўзбекистон Республикасининг айрим қонун ҳужжатларига ўзгартиша ва қўшимчалар киритиш тўғрисида»ги қонун лойиҳаси ишлаб чиқилди. Мазкур ҳужжат лойиҳаси Олий Мажлис Конунчилик палатасида мұхокама қилиниб, қабул қилинди. 6-7 апрель санасида бўлиб ўтган Сенатнинг навбатдаги ялпи

йиғилишида қонун сенаторлар томонидан тасдиқланди.

Айтиш керакки, қонун лойиҳаси билан номусга тегиш ёхуд жинсий эҳтиёжни файритабии усулда қондириш, шахсни жинсий алоқа қилишга мажбурлаш, ўн олти ёшга тўлмаган шахс билан жинсий алоқа қилиш, уларга нисбатан уятсиз-бузуқ ҳаракатларни содир этиш, вояга етмаган шахс иштирокидаги порнографик маҳсулотни тайёрлаш ва тарқатиш билан боғлиқ жиноий хатти-ҳаракатлар учун жазо чоралари оғирлаштирилмоқда. Хусусан, жазодан муддатидан илгари шартли озод қилиш ёки жазони енгилроғи билан алмаштириш тарқасидаги инсонларварлик актлари кўпланимаслиги, тамом бўлмаган жиноятлар учун жазо тайинлашда енгиллик берилмаслиги назарда тутилмоқда.

Бундан ташқари, аёлни ҳомиласини сунъий туширишга мажбурлаш (33 млн. сўмдан 66 млн. сўмгача жарима ёки 3 йилдан 5 йилгача мудайян хукуқдан маҳрум қилиш ёхуд 300 соатдан 360 соатгача мажбурий жамоат ишлари ёки 2 йилдан 3 йилгача ахлоқ тузатиш ишлари), номусга тегиш ёхуд жинсий эҳтиёжни файритабии усулда қондириш (1-қисми 5 йилдан 8 йилгача озодликдан маҳрум қилиш; 2-қисми 8 йилдан 10 йилгача озодликдан маҳрум қилиш), шахсни жинсий алоқа қилишга мажбур этиш (1-қисми 300 соатдан 480 соатгача мажбурий жамоат ишлари, 2 йилдан 3 йилгача ахлоқ тузатиш ишлари, 1 йилдан 3 йилгача озодликни

чеклаш ёки озодликдан маҳрум қилиш; 2-қисми 3 йилдан 5 йилгача озодликни чеклаш ёки озодликдан маҳрум қилиши, оғирлаштирувчи ҳолатларда 5 йилдан 8 йилгача қамоқ жазоси), 16 ёшга тўлмаган шахс билан жинсий алоқа қилиш (2 йилдан 3 йилгача озодликни чеклаш ёки озодликдан маҳрум қилиш. Оғирлаштирувчи ҳолатларда – 5 йилдан 8 йилгача озодликдан маҳрум қилиш), унга нисбатан уятсиз-бузуқ ҳаракатлар қилиш (1-қисми 2 йилдан 3 йилгача озодликдан маҳрум қилиш; 2-қисми 3 йилдан 5 йилгача озодликдан чеклаш ёки озодликдан маҳрум қилиш). Агар ўша ҳаракатлар зўрлик ишлатиб ёки кўркитиб содир этилган бўлса – 5 йилдан 8 йилгача озодликдан маҳрум қилиш) учун жазо чоралари оғирлаштирилмоқда.

Ногиронлиги бўлган шахсларга, вояга етмаганларга нисбатан жинсий дахлсизликка ва эркинликка қарши жиноятларни содир этганлик, шунингдек, ушбу жиноятларни жабрланувчини тарбиялаш, ўқитиш ёки унга ғамхўрлик қилиш мажбуриятларини бажараётган шахс томонидан содир этиш учун жавобгарлик кучайтирилади.

Яна бир муҳим янгилик – қонун билан «оғлавий (маший) зўравонлик», яъни хотинига ёки эрига, собиқ хотинига ёхуд со-биқ эрига, бир рўзғор асосида биргаликда яшаётган шахсга ёки умумий фарзандга эга бўлган шахсга нисбатан содир этилган зўравонлик учун тегишинча мавмурӣ ҳамда жиноий жавобгар-

лик чоралари белгиланяпти.

Шахс ҳаётининг сир тутиладиган томонларини акс эттирувчи, шаъни, номусини камситувчи маълумотларни ошкор қилганлик (132 млн. сўмдан 198 млн. сўмгача жарима ёки 360 соатгача мажбурий жамоат ишлари ёхуд 3 йилгача ахлоқ тузатиш ишлари), жамоат жойларида шахсга шилқимлик қилиш: унинг қадди-қоматини шаҳвоний мазмунда тасвирлаш, шу мазмундаги сўзлар билан чақириш, изоҳлаш, қиёслаш, шаҳвоний майлини кўрсатувчи ҳаракатлар қилиш (660 минг сўмдан 1 млн. 320 минг сўмгача жарима), вояга етмаган болаларига васий ёки ҳомий тайинлаш борасидаги мажбуриятларини бажармаслик каби ҳаракатлар учун жавобгарлик киритилади.

Шу билан бирга, вояга етмаганларга нисбатан жинсий зўравонликни содир этган шахсларнинг болаларга таълим, тарбия бериш, шунингдек болалар билан бевосита ишларни назарда тутиувчи фаoliyat турлари билан шуғулланишини тақиқлаш ҳамда бу турдаги жиноятларни содир этган шахсларнинг рўйхатини юритиш кўзда тутилмоқда.

Ён-атрофимизда алимент тўловини пайсалга солиб ёхуд тўлолмай келаётган фуқаролар кам эмас. Алимент тўломмаган шахсларга жазо сифатида жарима тайинланиши янада моддий қийинчиликларга олиб келмоқда. Шу боис алимент мажбуриятлари бажарилишини таъминловчи чора сифатида ҳак тўланадиган жамоат ишларига мажбурий равища

жалб қилиш каби янги мавмурӣ жазо чораси белгиланади.

Конун лойиҳасининг муҳим жиҳатларидан яна бири – **ота-она қарамоғидан маҳрум бўлган болалар тоифаси** аниқлаштирилиб, уларнинг хуқуқлари кафолатлари ва давлат ҳимояси кучайтирилмоқда. Бундай сўйид ортиқ муддатга ота-онаси хорижий давлатга кетаётган болаларга нисбатан васий ёки ҳомий тайинланиши жорий этилади. Колаверса, **вояга етмаган, меҳнатга лаёқатсиз шахслар ва ота-онани моддий таъминлашдан бўйин товлаш** билан боғлиқ хуқуқбузарликларни содир этган шахсларга нисбатан «ҳақ тўланадиган жамоат ишларига мажбурий жалб қилиш» тарзида янги жазо тури киритилади.

Умуман олганда, мазкур қонун лойиҳасида АҚШ, Буюк Британия, Канада, Германия, Бельгия, Португалия, Сингапур каби илғор хорижий давлатлар тажрибаси асосида болалар ва хотин-қизларнинг тазиик, ва зўравонликка учрашининг олдини олиш чоралари самарадорлигини ошириш, оила институтини мустаҳкамлаш, маънавий-ахлоқий муҳитни яхшилашга қаратилган бир қатор янги таклифлар илғари сурилмоқда. Ҳужжатнинг қабул қилиниши тазиик ҳамда зўравонликларнинг олдини олиш, оила институтини мустаҳкамлаш, халқаро индексларда мамлакатимизнинг ўрнини яхшилашга хизмат қиласди.

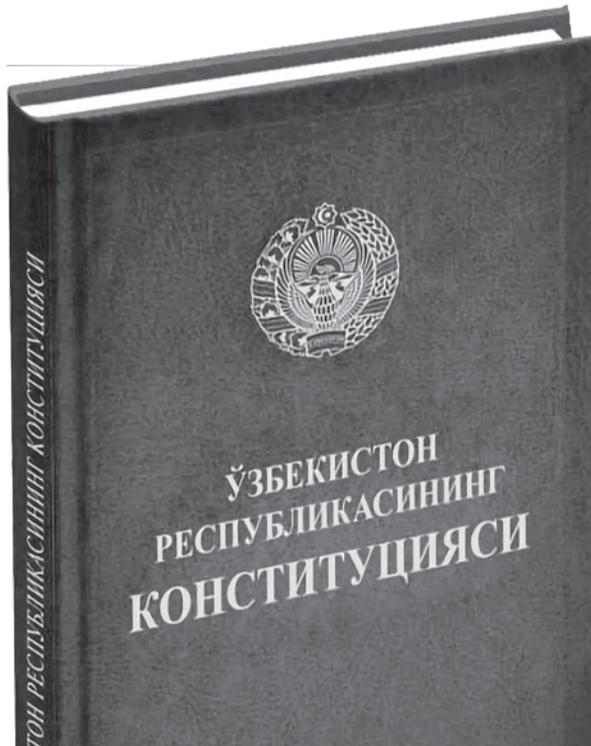
Иброҳим ПЎЛАТОВ.

МЕНИНГ КОНСТИТУЦИЯМ!

ХАЛҚ КОНСТИТУЦИЯСИ БИЛАН ХАЛҚЧИЛ ДАВЛАТ САРИ!

БОШ ҚОМУСИМИЗГА ЎЛИМ ЖАЗОСИННИГ МАН ЭТИЛИШИГА ОИД НОРМАНИНГ КИРИТИЛИШИ
ИНСОННИНГ ЭНГ ОЛИЙ ҲУҚУҚИ — ЯШАШ ҲУҚУҚИНИ ҲАР ДОИМ ҚАФОЛАТЛАШ БҮЙИЧА
ДАВЛАТНИНГ ҚАТЪИЙ ПОЗИЦИЯСИНИ АНГЛАТАДИ

2023 йил 30 апрель санасида мамлакатимизда мұхым сиёсий жараён — «Ўзбекистон Республикаси Конституцияси тұғырысыда»ғы Конституциявий қонун лойиҳаси бүйіча референдум үткәзілади. Конституциявий қонун референдум якупнари Марказий сайлов комиссиясы томонидан расмий әзіл қылған кундан әтиборан күчка киради. Газетамыз орқали янгиланаёттан Бош қомусимиз бүйіча туркум материалдар бериб борилмоқда. Бу гал ҳам мұхым жиҳатларга әтибор қаратамыз.

ЎЛИМ ЖАЗОСИ ТАҚІҚЛАНАДИ

Айрим юртдошларымыз Ўзбекистонда 2008 йилда ўлим жазоси бекор қылған бўлса, нега Конституцияга ўлим жазоси ман этилишига оид норма киритилмоқда, бунинг нимаси янгилик, деган фикрларни билдирамоқда. Яна айримлар эса ўлим жазосининг ман этилиши жиноячиликнинг ўсишига олиб келмайдими, деган мазмунда савол йўлламоқда.

Криминолог олимларнинг таъкидлашича, ўлим жазоси жиноятиларнинг сабабларини бартараф этишга хизмат қылмайди, яъни бу жазо факат қўрқитиш йўли билангина қисман профилактика таъсирга эга. Тарихимизда ўлим жазоси баъзан оғир турдаги жиноятиларнинг ўсишига сабаб бўлган. Масалан, 1954 йилда собиқ ССРДа қасддан одам ўлдириш учун ўлим жазоси жорий этилди. Натижада жиноятичилар жиной жавобгарлика торттилиш эҳтимолини камайтириш учун нафақат жавобгарликларни, балки бошқа гувохларни ҳам ўлдиришни бошлагани сабабли қотилликлар сони кўпайған. 1961 йилда жавобгарликини оғирлаштирадиган ҳолатларда номусга текканлик учун ўлим жазосининг белгиланиши ҳам бу каби ҳолатларнинг камайишига олиб келмаган. Аксинча, номусга тегиш билан боғлиқ қотилликлар сони кўпайған, чунки жиноятичилар ўз курбонлари келгусида гувохлик беришларининг олдини олиш учун уларни ўлдиришган.

Янги таҳрирдаги Конститу-

циямизнинг 25-моддасида ўлим жазосининг ман этилишига оид норманинг киритилиши мамлакатимизда инсон ҳуқуқларига ҳурмат, хусусан, инсоннинг энг олий ҳуқуқи — яшаш ҳуқуқини ҳар доим қафолатлаш бүйіча давлатнинг қатъиий позициясини англаади.

«СНОС» МУАММОСИ БАРҲАМ ТОПАДИ

Кейинги йилларда республикада қурилиш кўламининг ортиши «снос»лар билан боғлиқ муаммоларни юзага келтирди: фуқароларнинг давлат эҳтиёжлари учун, дея олиб қўйилган ҳовлилари ўрнида кўп қаватли уйлар тикланди. Аммо уйи бузилган фуқароларнинг барчаси ҳам тўлиқ рози қилинмади, қурилиш сабаб кимларнингдир уйига етказилган заарлар қоплаб берилмади. Вазият шу даражага етиб бордик, курувчилар ва фуқаролар ўртасидаги зиддият жанжалга айланга бошлади.

Бу воқеалар Бош қомусимизга «снос» муаммосига барҳам бериш билан боғлиқ норма киритиш зарурлигини кўрсатиб берганди. Шу боис янги таҳрирдаги Конституциянинг 47-моддасида айнан «снос» муаммосининг ечими белгилаб қўйилди. Унга кўра, эндиликда ҳеч ким суднинг қарорисиз ва қонунга номувоғиқ ҳолда ўй-жойидан маҳрум қилиниши мумкин эмас.

Ўй-жойидан маҳрум этилган мулкдорга ўй-жойининг ҳамда у кўрган заарларнинг ўрни қонунда назарда тутилган ҳолларда ва тартибда олдиндан

ҳамда тенг қийматда қопланиши таъминланади. Моддада давлат ўй-жой қурилишини рағбатлантириши ҳамда ўй-жойга бўлган ҳуқуқнинг амалга оширилиши учун шарт-шароитлар яратиши ҳам назарда тутилган.

ЎҚИТУВЧИ ҚАДРИ ЮҚСАЛАДИ

Узоқ вакт давомида ўқитувчилар арзимаган маши учун ишдан ташкира вақтда ҳам мажбурий меҳнатга жалб қилинди. Юқори ташкилот, ҳокимлик ходимлари томонидан мактаблар буйруқбозлиг нуқтасига айлантирилди. Бунинг оқибатида педагоголар таълим билан шуғулланиб эмас, ҳисобот юритиш каби турли қоғозбозликни бажариш билан машғул бўлиши.

Янгиланаётган Конституциянинг 52-моддаси билан юқоридагиларнинг барчasi тарихга айланishi mumkin. Uniga kўra, Ўзбекистонда ўқитувчининг меҳнати жамият ва давлатни ривожлантириш, соғлом, баркамол авлодни шакллантириш ҳамда тарбиялаш, ҳалқнинг маънавий ва маданий салоҳиятини сақлаш, бойитишнинг асоси сифатида ўзироф этилади. Давлат ўқитувчilar шаъни ва қадр-қимматини ҳимоя қилиш, уларнинг ижтимоий ва маддий фарононлиги, қасбий жиҳатдан ўсишига ғамхўйлик қиласdi.

Маълумот учун, янги Конституция лойиҳасининг 50-, 51-, 52-моддалари айнан болаларнинг мактабгача ва мактаб таълимини олишдаги ҳуқуқлари, олий таълим олиш масаласи ҳамда педагогларнинг қонуний манбаатларини ҳимоя қилишга бағишиланган.

МАЛАКАЛИ ТИББИЙ ёРДАМ ҚАФОЛАТЛАНАДИ

Иссикжонмиз, гоҳида тиббий кўмакка эҳтиёж сезамиз. Мана

шу жараённи ҳуқуқий жиҳатдан қафолатлаш учун эса, аввало, Асосий қонун мустаҳкам пойдерор бўлиб хизмат қиласdi. Хуш, янгиланаётган Конституцияда малакали тиббий ёрдам назарда тутилганми?

Конституциянинг 48-моддасида давлат соғлиқни сақлаш тизимини, унинг давлат ва новдавлат шаклларини, тиббий суғуртанинг ҳар хил турларини ривожлантириш, ахолининг санитария-эпидемиологик осойишталигини таъминлаш чора-ларини кўриш бүйіча вазифа олмоқда. Ҳар бир фуқаронинг қафолатланган тиббий хизматдан фойдаланиш ҳуқуқини таъминлаш учун соғлиқни сақлаш тизимининг барча жабхаси давлаттомонидан рағбатлантирилиши мустаҳкамланапти.

Шуни ўзироф этиши жоизки, илк маротаба давлат ўз зиммасига ахоли соғлиғини сақлаш ва ҳаёт сифатини ошириш мақсадида соғлом турмуш тарзини юритиш, жисмоний фаолликни ошириш ва спорт билан шуғулланиш учун шарт-шароитлар яратиши чораларини кўриш мажбуриятини юкламоқда. Бу дегани, ахоли яратилган қуляйликлардан кенг фойдаланиши билан саломатлигини муҳофаза қиласdi, соғломлашади. Натижада соғлом ахоли қатлами кўплиши.

Конституциянинг амалдаги таҳририда ҳар бир фуқаро бепул малакали тиббий хизмат олиш ҳуқуқига эга экани белгилаб кўйилган. Лекин айнан 40-модданинг нормасида соғлиқни сақлаш, фуқаролар тиббий ёрдамнинг қафолатланган ҳажмини қонунда белгиланган тартибда давлат ҳисобидан олиши ҳуқуқи ҳамда мазкур ҳуқуқларни таъминлаш учун давлат ўзига бурч ва мажбуриятларни олиши белгиланмаган эди.

Санжар ИСМАТОВ тайёрлadi.

БИЛАСИЗМИ?

Кексалар бепул дори били таъминланади

Қонунчиликка кўра:

■ ўзгалар парваришига мухтоҷ ёлғиз кексалар ва ёлғиз яшайдиган кексалар ҳар йили бир маротаба санаторийларда бепул соғломлаштирилади;

■ шароити оғир ва кам таъминланган кексаларга рецептга асосан 3 ойлик эҳтиёж асосида дорилар, тиббий ва маҳсус протез-ортопедия мосламалари олиб берилади ҳамда жарроҳлик амалиётларининг харажатлари қопланади;

■ оғир ташхисли касал ҳамда ногирон кексаларга шифокорлар рецептларига мувоғик, 3 ойлик эҳтиёждан келиб чиқиб дори воситаларининг 50 фоизигача суммаси компенсация қилинади;

■ кексаларнинг жисмоний тарбия ва спорт билан шуғулланишлари учун абонемент харажатлари қопланади;

■ давлат театрлари ва музейларига кексалар учун чипта нархлари тўлиқ қоплаб берилади.

«ШАҲАР АВТОМОБИЛЛАР ЭМАС, БАЛКИ ПИЁДАЛАР УЧУН»

АГАР АВТОМОБИЛЬ ЗО КМ/СОАТ ТЕЗЛИКДА ҲАРАКАТЛАНСА ВА ПИЁДА БИЛАН ТҮҚНАШИБ КЕТГАН БҮЛСА, ПИЁДАНИНГ ОМОН ҚОЛИШ ЭҲТИМОЛИ 90 ФОИЗ БҮЛАДИ. ЛЕКИН ТЕЗЛИК 45 КМ/СОАТ БҮЛСА, ОМОН ҚОЛИШ ЭҲТИМОЛИ 50 ФОИЗГА ТУШАДИ. 80 КМ/СОАТ ВА УНДАН ЮҚОРИ ТЕЗЛИКДА ПИЁДАНИНГ ОМОН ҚОЛИШ ИМКОНИЯТИ ЙЎҚ

2022-2026 йилларга мўлжалланган Янги Ўзбекистоннинг тараққиёт стратегиясини «Инсонга эътибор ва сифатли таълим йилида амалга оширишга оид давлат дастурига мувофиқ, 2023 йил 1 апрелдан бошлаб, Тошкент ва Нукус шаҳарлари ҳамда вилоятлар ва туманларнинг марказларида транспорт воситалари ҳаракатланишининг энг юқори тезлиги соатига 70 километрдан 60 километргача туширилди.

Хўш, нима учун бу қарорга келинди? Автомобиллар тезлигини пасайтириши йўл-транспорт ҳодисаларини (ЙТХ) камайтирадими?

Жаҳон соғиқуни сақлаш ташкилотининг маълумотларига кўра, дунё бўйича ҳар 24 сонияда 1 киши автоҳалолат туфайли вафот этади. Уларнинг кўпчилиги ёшлар ва болалардир. Автоҳалолатларнинг асосий сабаби – транспорт воситаларининг катта тезликда ҳаракатланишидир. Чунки катта тезликда бошқарувни йўқотиш, бошқа транспорт воситалари билан тўқнашув содир этиш ва пиёдани уриб юбориш эҳтимоли юқори.

2022 йилда мамлакатимиз худудида 10 мингга яқин ЙТХ содир бўлган бўлса, уларнинг 16 фоизи ёки салкам 1,6 мингтаси транспорт воситасини юқори тезлика бошқариш оқибатида содир этилган. Бундан ташқари, ҳодисаларнинг келиб чиқишидаги иккиласи сабаб – йўл инфратузилмасидаги носозликлардир. Утган йилда содир бўлган 1 194 ЙТХ айнан ушбу ҳолат билан боғлиқ. Демак, транспорт воситаларининг тезлигини пасайтириш орқали юқоридаги ҳолатларнинг деярли 30 фоизининг олдини олиш имконияти яратилади.

Айтиш керакки, автотранспорт воситасининг тезлиги қанчалик баланд бўсса, ҳайдовчига транспорт воситасини тўхтатиш шунчалик қийинчилик туғдиради.

Мисол учун, 50 км/соат тезликда ҳаракатланаётган автомобилни тормозлаш учун 13 метр, 40 км/соат тезликда тормозлаш эса 8,5 метр масофа талаб этилади. Автотранспорт тезлигининг 1 км/соатга ошиши баҳтсиз ҳодисалар хавфини 3 фоизга оширади.

Шу боис юқори тезлик автомобилдаги йўловчилар учун ўта хавфли, албатта. Йўл-транспорт ҳодисаси содир бўлган тақдирда, 80 км/соат тезликда бўлган машина йўловчиларининг ўлими хавфи 30 км/соат тезликтан 20 барабар юқори бўлади.

Ҳайдовчининг тезлик режимини танлашда бир нечта омиллар таъсир қиласи: ҳайдовчининг ўзиға боғлиқ омиллар (ёши, тажовузкорлиги, мастилиги, автомобилдаги йўловчилар сони ва бошқалар), йўл ва транспорт воситалари билан боғлиқ муаммолар (йўл ҳолати, ўл хусусиятлари, транспорт воситасининг ўтказувчанлиги, максимал тезлик чегараси ва бошқалар),

транспорт оқими ва атроф-муҳит (зичлик тезлиги, оқим таркиби ва об-ҳаво шароити) шулар жумласидан.

Хориж тажрибасига назар ташласак, Австрия, Германия, Франция, Буюк Британия, Италия, Португалия, Туркия, Швеция каби ривожланган мамлакатларда ахоли яшаш пунктларида транспорт воситаларининг юқори ҳаракатланиши тезлиги соатига 50 км. этиб белгиланган. Ёки бўлмаса, Ко-зогистондаги ахоли пунктларида чекланган энг юқори тезлик 60 км/соат этиб белгиланган. Туаржойлардан ташқарида рухсат этилган тезлик эса 90 км/соат, пуллик йўлларда 140 км/соатни ташкил қиласи. Озарбайжонда чекланган тезлик 60 км/соат, ахоли пунктларида ташқарида 70 км/соат хисобланади. Қирғизистонда ахоли гавжум жойларда пасайтирилган йўл-транспорт ҳодисаларининг олдини олиши, кўплаб инсонлар ҳаётини асраб қолиши муқаррар.

Тирбандликлар кўпайиб бораётгани рост. Бунинг сабаби эса фақат тезлик билан боғлиқ эмас.

Бу муаммони бартараф этиш бўйича йўллар ҳолати, инфратузилмаси билан боғлиқ ечимлар устида бош

қотириш керак.

Умуман олганда, ҳар куни тонгда кимдир ишга, фарзандларини боғча ва мактабларга, яна кимдир бошқа сабаблар билан кўчага чиқиб, кимдир пиёда, кимдир транспорт воситасини бошқариш орқали йўл ҳаракати қатнашчи сига айланади. Демак, йўл ҳаракати хавфсизлиги – барчамизга дахлдор. Ўзгаришларга бефарқ қараманг, дақиқани ютаман деб, умрга зомин бўлманг!

**Бахтиёр ФОФУРОВ,
ИИВ Жамоат хавфсизлиги
департаменти йўл ҳаракати
хизмати йўл инфратузилмасини
назорат қилиш бўлими бошлиғи,
подполковник.**

Шу ўринда кўпчилик «Тезликни

«ҲАР БИР ХОНАДОН ҲОЛИДАН ҲАБАР ОЛЯПМИЗ»

БИР ЙИЛ САРҲИСОБИГА ҚЎРА, ҲУДУДДА 5 ТА МАИШИЙ ХИЗМАТ ҚЎРСАТИШ ВА САВДО ШОХОБЧАЛАРИ, ГЎЗАЛЛИК САЛОНИ, ТИКУВЧИЛИК ВА ҚАНДОЛАТЧИЛИК ЦЕХЛАРИ ТАШКИЛ ЭТИЛИБ, 40 ДАН ОРТИҚ ЯНГИ ИШ ЎРИНЛАРИ ЯРАТДИК

Маҳалла раиси сифатида фаолият бошлаганимдан буён ҳар бир хонадон, ҳар бир оиласга кириб боришни режа қилганман. 2721 нафар аҳолини қандай муаммолар қўйнаётгани, қандай орзу ва истаклар билан яшаётганини яқиндан ўрганишни кундалик иш тартибиға киритганман.

Ҳоким ёрдамчиси, ёшлар етакчи, хотин-қизлар фаоли, профилактика инспектори билан туну кун ҳудудимиз тинчлиги, осойиштагини сақлаш, аҳолининг ҳаётдан, турмушидан рози бўлиб яшаш учун биргаликда иш юритишимиз. Айниска, нуроний, катта ҳаёт тажрибасига эга ота-оналардан фойдаланиб, ёшларни миллий ва умуминсоний қадрияларга хурмат руҳида тарбиялашга эришяпмиз.

Сир эмас, маҳалла – шу ҳудудда яшовчи одамлар дарду ташвишига малҳам бўлувчи маскан ҳисобланади. Шундан келиб чиқиб, ҳар бир хонадонга кириб, фуқаролар холидан ҳабар оляпмиз. Ижтимоий ҳимояга муҳтоҳ оиласларга аниқ манзилли ёрдам кўрсатиш мақсадида рўйхат шакллантирганимиз. Ўтган йилда 185 нафар рўйхатга олинган маҳалладошимизга 10 йил ижара асосида фойдаланиши учун ер ажратиб бердик. Натижага

да шунча одам ишли бўлди, ҳам рўйхатдан чиқди. Битта оиласга ҳомийлик асосида 3 хонали үй куриб бердик. Бунинг учун 150 миллион сўм маблағ сарфланди.

Маҳалла мазмизи иқтисодий-ижтимоий ривожлантириш бўйича Наманган, Мусирмонобод, Соҳил, Соҳибкор, Узумзор ва Зобитлар кўчалари ҳудудларида кенг кўламдаги ободонлаштириш ва кўкаламзорлаштириш ишлари олиб борилди. Хонадонларга 800 тупдан ортиқ мевали кўчатлар тарқатилди.

Бир йил сарҳисобига қўра, ҳудудда 5 та майший хизмат қўрсатиш ва савдо шохобчалари, гўзаллик салони, тикивчилик ва қандолатчилик цехлари ташкил этилиб, 40 дан ортиқ янги иш ўринлари яратдик. Шу даврда меҳнат ярмаркаларида 7 нафар ҳамкорларидаги муносиб ҳисса кўшдик.

Шунингдек, 23 та ёш оила бандан 510 млн. сўм миқдорида имти-

ёзли кредит олиб, тадбиркорлик фаолиятини йўлга кўйди. 15 та кам

таъминланган оиласга ҳоким ёрдамчиси билан ҳамкорлиқда имтиёзли кредит олишида кўмаклашдик. 16 нафар нуроний сиҳатгоҳларда саломатникларини тиклаб қайтиши.

Ҳудуд инфратузилмасини яхшилаш борасида 11 200 метр масофага ичимлик сув олиб келиниши натижасида маҳалладаги 526 та хонадонга оби-ҳаёт кириб борди. 2 та кўчамизга янги трансформатор ҳамда 10 дона бетон устун ўрнатилиб, 650 метр электр симлари янгиланди. Бунинг натижасида 35 та хонадоннинг электр энергиясидаги узилишлар бартараф этилди. Шу билан бирга, ҳомийлик маблағлари ҳисобидан 7,5 млн. сўмлик 3,5 км. ички йўллар шағалланган бўлса, 1 км. электр тармоғи тортилди.

Бир сўз билан айтганда, бирор муносиб ҳисса кўшдик.

лашиб, яшаш учун қулай масканга яланиб бормоқда.

Жорий йил 22 марта – Маҳалла ходимлари куни зўр шодиёна билан нишонланди. Соҳада ўнрак кўрсатган бир гуруҳ қасбдошларимиз қаторида менинг меҳнатларим ҳам муносиб қадраниб, Ўзбекистон Республикаси Президентининг Маҳалла тизими ходимлари куни муносабати билан бир гурух тизим фидоийларини мукофотлаш тўғрисидаги фармонига кўра, «Шуҳрат» медали билан тақдирландим. Албатта, бу эътироф нафақат менга, балки бутун жамоамизга берилган баҳо, деб ҳисоблайман.

Соҳада фаолият бошлаганимга кўп вақт ўтмаган бўлса-да, бу каби юксак мукофотга муносиб кўрилганим янада куч бағишлади.

**Ўткирбек НОРБОЕВ,
Поп туманидаги «Соҳибкор»
маҳалла фуқаролар йиғини раиси.**

МАҲАЛЛАБАЙ

Камбағалликни қисқартиришда ҳалқаро ҳамкорлик

Ўзбекистонда камбағалликни қисқартириш ва аҳолини расмий бандлигини таъминлаш мақсадида хорижий илғор тажрибалардан кенг фойдаланишга ҳаракат қилинмоқда.

Жумладан, Ҳалқаро ҳамкорлик доирасида Маҳаллабай ишлаш ва тадбиркорликни ривожлантириш агентлигига масъуллар иштирокида профессор Ҳасан Режабов ва Темирлан Молдогазиев билан учрашув бўлиб ўтди.

Украшувда Корея Республикасининг ривожланиши институти тажрибаси асосида Ўзбекистонда камбағалликни қисқартириш ва аҳолини

расмий бандлигини таъминлаш борасида ҳамкорликни йўлга кўйиш бўйича келишиб олинди.

Шунингдек, ҳамкорлик доирасида ҳоким ёрдамчиларининг малакасини ошириш, уларнинг самарадорлик кўрсаткичларини баҳолаш бўйича методологик ёрдам қўрсатиш ва бошқа йўналишлар юзасидан «Ўзаро англашув меморандуми» имзоланди.

Х.АБДУРАҲМОНОВ.

ҲАЁТБАХШ ДАСТУР ТУРМУШНИ БАДАСТИР ЭТЯПТИ

**ЙИГИН ҲУДУДИГА КИРСАНГИЗ, АВВАЛГИ МАНЗАРА БУТКУЛ ЎЗГАРГАН.
ЯНГИДАН БУНЁД ЭТИЛГАН МАҲАЛЛА МАРКАЗИ ЭСА ХОДИМЛАРНИНГ ЯНАДА ЎЗГАЧА
ШИЖОАТ БИЛАН ИШЛАШИГА ЗАМИН ЯРАТМОҚДА**

«Бирлик» маҳалла фуқаролар йиғини – Тошкент вилояти Қибрай туманида жойлашган. Туман марказидан 5 километр узоқликдаги ушбу манзилининг аввалги шароити ўта оғир эди. «Обод маҳалла» дастури доирасида ҳудудда қурилиш, таъмиглаш ишлари омалга оширилгач, йиғин қиёфаси буткул ўзгарди.

Айтиш керакки, 872 та хона-донда жами 3 963 нафар аҳоли истиқомат қилувчи ушбу ҳудуд бор-йўғи икки йил ичидан обод бўйли, кўчалари ўзгача қиёфа касб этди. Маҳалланинг ички йўллари таъмирталаб, уйдим-чукур бўйли ётарди. Электр энергияси билан боғлик муаммолар одамларнинг тинка-мадорини қутирганди. Тунги ёритиш тизимининг йўқлиги боис одамлар кечаси юришга қийналарди. Ичимлик сув таъминотидаги узилишларни-ку гапирмай қўяверинг, кунда-кунора шу муаммолага дуч келинарди. Ёшларни, ишсизларни ва хотин-қизларни иш билан таъминлаш масаласи энг оғрикли нуқтадардан эди.

Фақат бу эмас, алоқа тизими-даги узилишлар, оқма газ билан боғлик муаммолар аҳолини анча ҳолдан тойдирганди. Маҳаллага келган киши борки, бу манзарадан ажабланарди. Ҳаттоқи, маҳалла ходимлари алоҳида бинога мушток эди. Улар гоҳ, ижара уйларда, гоҳ мактабнинг эскироқ биноларида фаолият кўрсатар, бирор муаммо-си бор киши маҳалла фаолларини излаб юришга мажбур эди. «Обод маҳалла» дастури доираси маҳалла инфраструктурунга тубдан ўзгарди. Одамларнинг бир неча йиллик муаммолари ўз ечимини топди.

— Йиғин аҳлини кўплаб муаммолар бир неча йиллардан бўён қийнаб келарди, — дейди маҳалла раиси Ориф Толипов. — Йўлларимиз таъмирталаб, алоқа тизимидағи узилишлар рўй берарди. Одамлар билан ишлаш учун маҳалла марказининг ўйқлигини-ку, айтмай қўйқолай. Очиғи, одамларни шу каби муаммолар анча толиқтириб қўйганди. «Обод маҳалла» дастури доирасида маҳалламиз тубдан ўзгарди, кўчаларимиз ўзгача қиёфага кирди. Аҳолини қийнаб келаётган муаммолар аста-секин бартараф этилди. Бир неча йиллик орзуласар ушалди. Оддий одамларнинг ҳаётга бўлган қараши ўзгарди. Яашага бўлган иштиёқи кучайди.

Дастур доирасида янги барча шарт-шароитларга эга бўлган шинамгина фуқаролар йиғини идораси қуриб берилди. Таъмирталаб ҳолга келиб қолган ички йўллар асфальт қилинди. Электр тармоқлардаги узилишлар барта-рафа этилиб, юқори кучланишга эга янги трансформатор ўрнатилди. Ҳудуддаги кўчаларнинг барчаси тунги ёритиш чироқлари билан таъминланниб, электр кабеллари тортилди. 1 километр масофада пиёдалар йўлакаси барпо этилди. Бугунги кунда эскирган, ямалавериб бутун жойи қолмаган

совуқ, сув қувурларини алмаштириш ишлари давом этмоқда. 1,2 километр газ тармоғи, 11 дона газ тақсимлаш пункти қайта таъмирланди. Ҳудудда алоқа ва ахборотлаштириш тизимини яхшилаш мақсадида маҳаллага кўшимча 1,5 километр масофада оптик толали алоқа тармоқлари тортилди.

Бундан ташқари, «Аёллар дафтари» ва «Ёшлар дафтари»га киритилганлар, моддий кўмакка муҳтоҷ, ногиронлиги бўлган фуқаролар муаммолари ўрганилиб, ижобий ҳал қилингани, ишсизларнинг бандлиги таъминланяпти.

— Ижтимоий ҳимояга муҳтоҷ, ишсиз юрган 8 нафар хотин-қизнинг 3 нафари доимий ҳақ тўлданадиган ишларга жойлаштирилди, 5 нафари ўзини ўзи банд қилди, — дейди маҳаллаладаги ҳоким ёрдамчиси Анвар Жумаев. — Бокувчиси ўйқ, эҳтиёжманд аёлларнинг 16 нафарига, ногиронлиги бўлган 13 нафар хотин-қизга, қарамоғида ногирон фарзанди бўлган 8 нафар эҳтиёжманд аёлга 1 миллион 200 минг сўмдан бир марталик ёрдам пуллари берилди.

Дарҳақиқат, маҳаллада камбағалликни қисқартириш борасида тизимли ишлар амалга оширилиб, ўз тадбиркорлигини йўлга қўймокчи бўлганларга имтиёзли кредит

маблағлари олиб бериляпти ҳамда уларнинг тадбиркорлик фаолиятини бошлишига кўмаклашиляпти. Мисол учун, Қадрли берк кўчасида яшовни Гулаш Мамбетова 8 миллион сўм субсидия асосида 1 сотихли томорқасида иссиқхона ташкил қилиб, гулларнинг ноёб навларини етишириб, мавсумий 10 миллион сўм соғ даромад топяпти. У етишириган гуллар ҳатто бошқа вилоятларда ҳам харидоригир. Ушбу кўчада истиқомат қилувчи Сабина Дарҳанбаева 33 миллион сўм имтиёзли кредит эвазига зотдор кўйлар олиб, чорвачилини йўлга қўйган. Бу орқали оиласи даромадига кўшимча даромад киритиб, оиласи камини бутлаяпти.

Умум олганда, маҳалла бугун ўзгача қиёфа касб этяпти. Йиғин ҳудудига кирсангиз, аввалги манзара буткул ўзгарган, янги қурилган йўллар одамларнинг қийинчилигини енгиллатяпти. Янгидан бунёд этилган маҳалла маркази ходимларнинг янада ўзгача шижаот билан ишлашига замин яратмоқда. Тадбиркорлик фаолияти билан шуғулланмоқчи бўлганларга яратилаётган имкониятлар маҳаллада камбағалликни, ишсизлар сонининг камайишига хизмат қилаётir.

М.НУРАЛИЕВ.

«Мингтепа»да янги шифо маскани иш бошлади

Тошкент вилояти Пискент туманининг чекка ҳудудида жойлашган «Мингтепа» маҳалла фуқаролар йиғини худудида замонавий шарт-шароитларга эга янги оиласи шифокорлик пункти иш бошлади.

Худудда аввал бирорта тибиёт муассасаси йўқ эди. Аҳоли туман марказида жойлашган шифохонага боришарди.

— Одамлар маҳалламизда оиласи шифокорлик пункти йўқлигидан кўп қийнилашган, — дейди «Мингтепа» маҳалласи раиси Шуҳрат Эшбеков. — Энди аҳолининг узоқдаги шифохона-

ларга боришиларига ҳожат қолмади. Бу ерда нафакат бизни маҳалла, балки кўшини «Янгибод» маҳалласининг 8 мингга яқин фуқароларига бепул тибиёт хизмат кўрсатилади.

Шифо масканида аҳолининг саломатлигини доимий назорат қилиб бориш учун кундузги даволаниш хоналари ташкил этилган.

10

14-СОН, ШАНБА
8 АПРЕЛЬ 2023 ЙИЛ

Mahalla

МАНЗАРА

Бир йилдан бүён маҳалла раиси лавозимида ишләялман. Мана шу кисқа вакт ичидә йиғиндаги муаммоларни хонадонма-хонадон ўрганиб, маҳалла фаоллари билан биргаликда ижобий ҳал қилишга эришяпмиз.

«ЮТУҚЛАРИМИЗ ЗАМИРИДА МАҲАЛЛА АҲЛИНИНГ БИРДАМЛИГИ ЁТИБДИ...»

ҲАММА БИР БҮЛИБ, БИР ЁҚАДАН БОШ ЧИҚАРИБ ҲАРАКАТ ҚИЛСА, ҲАР ҚАНДАЙ ТҮСИҚНИ ЕҢГИБ ЎТИШ МУМКИНЛИГИНИ МАҲАЛЛАМИЗ МИСОЛИДА ҲАР КУНИ КҮРЯПМИЗ

Худуддаги узоқ йиллардан бүён ўқувчиларга хизмат қилиб келәётган 38-умумталим мактаби «Обод махалла» дастури асосида 2,5 миллиард сүм маблағ өзөвсиге қайтадан таъмирланди. Қолаверса, йиғинда мактабга қатновчиларнинг сони кўплиги боис қўймати 6 миллиард сүм бўлган, замонавий ўқув ускуналари билан жиҳозланган 300 ўринлиянги мактаб куриб битказилди. Фарзандларимиз битта мактабда эмин-эркин ўқишили учун бошлангич синфларни алоҳида, юкори синфларни алоҳида ўқитишни ўйлга кўйганмиз.

Ўзгаришлар шу билан чекланиб қолгани йўқ, албатта. Йиғинда фаолият кўрсатиб келаётган, ўз бағрига митти фарзандларимизни жамлаган мактабгача таълим ташкилоти биноси қайта таъмирланди. Шунингдек, худуддаги ички йўлларнинг 1,5 километри асфальт қилинди, лой ва чанг бўлиб ётадиган кўчаларнинг

7 километрига шағал ётқизилди. Тоза ичимлик сув билан таъминланмаган кўчаларга 3,5 километр ичимлик сув қувурларни тортилиб, аҳоли талаби қондирилди. Худуддаги эски симёғочлар ўрнига темир-бетон таянч устунлари ўрнатилиб, тунги чироқлар билан жиҳозланди. Улама-улама бўлиб ётган электр симлари мустаҳкам электр кабелларига алмаштирилди. Йиғин аҳлини электр энергияси билан таъминлаб келаётган 6 та трансформатор қайта таъмирланди, иккита 160 кучланишга эга янги трансформатор ўрнатилиди.

Худуд ободлиги йўлида маҳалла аҳли бир чеккада қараб тургани йўқ. Ташаббускорлар саъи-ҳаракати билан ҳашар уюштирилиб, маҳалла худудида чиқиндиҳона ташкил этилди. Шу боис ҳар бир кўча, ҳар бир хонадан саронжом-саришта. Баҳор келиши билан маҳалламизда ободонлаштириш ишлари янада

авж олди. Худуддаги ариқлар қазилиб, дараҳтларнинг таглари юмшатилди, кексайиб колган дараҳтлар ўрнига янгилари экилди. Энди бу дараҳтлар сархил ҳосил бериси баробарида худуд атмосферасини янада яхшилади.

Маҳалладаги эҳтиёжманд, моддий таъминотга муҳтоҷ оиласалар холидан доимий хабар олишини йўлга кўйганмиз. Аммо ҳалқимизда «ётиб еганга тоғ чидамас» деган пурмашнон гаплар бежиз айтилмаган. Шунинг учун маҳалладаги ишсиз, моддий кўмакка муҳтоҷ фуқаролар доимий ва ҳақ тўланадиган ишларга жойлаштирилди. Тадбиркорлик килиш истагида бўлганларга ўз бизнесини йўлга кўйишлари учун имтиёзли кредитлар олиб берилиб, бандлиги таъминланди.

Беш ўй кўчасида яшовчи Фахриддин Бобониёзов маҳалла худудида новвойхона ташкил этиб, йиғин аҳлини нон маҳсулотлари билан таъминлаб келмоқда.

Бу билан у нафақат оиласига қўшимча даромад кириятти, балки 3 та иш ўрни яратиб, маҳалла дошларимизни доимий иш билан таъминлади. Ушбу кўчада истикомат қуловчи ўқтам Сийтимов имтиёзли кредит асосида 3 дона карчер олиб, машиналар ювиш шоҳобасини ташкил қилган. Бу ерда ҳам 3 кишининг бандлиги таъминланган.

Бундан ташқари, ижтимоий дафтарларга киритилган йигит-қизларимизнинг бандлигини таъминлашга алоҳида эътибор қаратяпмиз. Ўқиши истагида бўлган хотин-қизларимизни туман бандликка кўмаклашиш марказида ўқитиб, ўқишини таомонлағанлари ўз йўналишлари бўйича ишли бўляпти. Аксариятига субсидия асосида тикув машиналари олиб берилиб, оиласи даромадига қўшимча даромад киритишига кўмаклашияпти.

«Аёллар дафтари»га киритилган Дилдора Куранбаева ўз

уйида тикувчилик фаолиятини йўлга кўйиб, буюртма асосида кийим-кечаклар тикмоқда. Бу орқали оиласига кунлик 150-200 минг сўм даромад кириятти. Ўз уйида тикувчилик фаолиятини йўлга кўймоқчи бўлган фуқаролар ўрганилиб, уларга ўз тадбиркорлигини йўлга кўйишига кўмаклашяпмиз.

Умуман олганда, маҳалламиз ободлиги, эришаётган ютуқларимиз замарида маҳалламиз аҳлининг бирдамлиги ётиби. Улар ташаббусларимизни кўллаб турмаганда, биз бундай натижаларга эриша олмас эдик. Ҳамма бир бўлиб, бир ёқадан бош чиқариб ҳаракат қисса, ҳар қандай тўсиқни енгив ўтиш мумкинлигини маҳалламиз мисолида ҳар куни кўрояпмиз.

**Улуғбек КАМОЛОВ,
Гурлан туманидаги
«Беш ўй» маҳалла фуқаролар
йиғини раиси.**

МАҲАЛЛАДА НИМА ГАР?

Учқудуқда уч авлод вакиллари учрашди

Навоий вилояти Учқудук туманинг Кокаяз овул фуқаролар йиғинида «Уч авлод учрашви» ташкил этилди.

Учрашув аввалида маҳаллада амалга оширилган ишлар, моддий кўмакка муҳтоҷ, ишсиз фуқароларнинг бандлигини таъминлаш ҳақида сўз юриттилди. Суҳбатлар давомида давлатимиз раҳбари ташабbusi билан жамиятимизнинг ҳар бир аъзосига ғамхўрлик, меҳр-оқибат кўрсатилаётгани, инсон қадр-қиммати, унинг орзу-ниятларини рўёбга чиқаришга имконият яратиб бериси устувор вазифага айлангани, худудда кейининг йилларда рўй бераётган

тарихий ўзгаришлар ва Янгинаётган Конституциямизга киритилаётган қўшимчалар тўғрисида маълумот берилди.

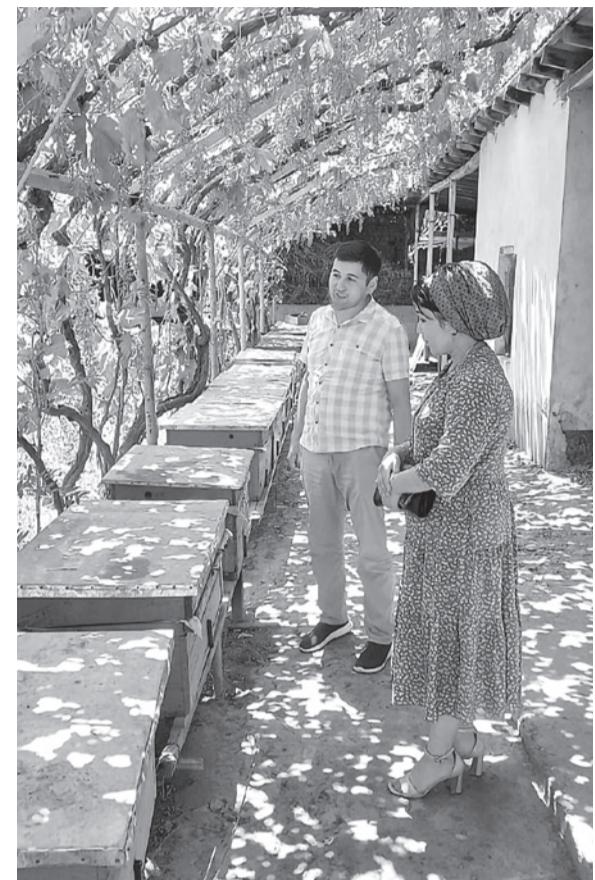
— Конституциямизга кўплаб концептуал янги нормалар киритилмоқда, — дейди туман ҳокими С.Хамроев. — Жумладан, 20-моддасида давлат органлари билан ўзаро муносабатларда юзага келадиган қонунчиликдаги барча зиддиятлар ва ноаникликлар фуқаро фойдасига талқин этилиши кафолатланмоқда. Шунингдек, айбисзлик презумп-

циясига аниқлик киритилмоқда. Хусусан, Конституциямизнинг амалдаги 26-моддасида шахснинг иши судда кўриб чиқилиб, унинг айби аниқланмагунча, у айборд ҳисобланмаслиги белгиланган бўлса, эндиликда 28-моддада суднинг қонуний кучга кирган ҳукми билан аниқланмагунча, у айбисз ҳисобланши мустаҳкамланмоқда.

Тадбир якунида «Кизилқум» маданияти уйи бадий жамоалиари томонидан дилтортар кўй-кўшиқ ва ракслар ижро этилди.

«БУ ЛАВОЗИМ АЁЛЛАРГА ОФИРЛИК ҚИЛМАС ЭКАН...»

2022 ЙИЛДА ХАТЛОВ НАТИЖАСИДА 80 НАФАР ИШСИЗ ФУҚАРО РҮЙХАТГА ОЛИНГАН БЎЛСА, УЛАРНИНГ АСОСИЙ ҚИСМИНИНГ БАНДЛИГИ ИЧКИ ИМКОНИЯТЛАР ОРҚАЛИ ТАЪМИНЛАНДИ. ЖУМЛАДАН, 59 НАФАРИГА УЗОҚ МУДДАТ ФОЙДАЛАНИШ УЧУН 10 СОТИХДАН ЕР БЕРИЛДИ. 60 НАФАР МАҲАЛЛАДОШИМИЗГА ОИЛАВИЙ ТАДБИРКОРЛИК ЙУНАЛИШИ БЎЙИЧА ИМТИЁЗЛИ КРЕДИТ АЖРАТИЛДИ

Ҳоким ёрдамчиси вазифасига таклиф этилганимда, аввалига бироз чўчигандим. Боиси бу вазифа аёл кишига оғирлик қилмасмикан, деган ҳадик бор эди. Аммо аёл киши бўлса-да, ўз ишини сидқидилдан бажарса, у ҳар қандай юмушни бажара оларкан. Ўзим тажрибамда бунга амин бўлдим.

Дастлаб режа туздим. Ишсизларнинг бандлигини таъминлаш учун тадбиркорларнинг сафини кенгайтиришига шошилмадим. Балки маҳаллада яшовчи укуви бор ишбилиармонларнинг фаолиятини кенгайтиришга ва янги иш ўринлари яратилишига ургу бердим. Бунда, аввало, тажрибаси бор тадбиркорларга имтиёзли кредитлар ажратилишига кўмаклашдим. Уларга ишсиз, ижтимоий ҳимояга муҳтож оиласалар бириктирилди. Устоз-шогирд анъанасини йўлга кўйдик.

Ҳеч қандай бизнес режа тузиши билмай туриб, тадбиркорлик билан шуғуланишини истаган кишига кредит ажратиш самара бермаслиги мумкин. Шунинг учун уларга тадбиркорликдан сабоқ бериб, тўғри йўл-йўрик кўрсатиб, кейин фаолият бошлашларига кўмаклашилди.

Айниқса, томорқачиликни ривожлантиришга алоҳида эътибор қаратдик. Чунки бу соҳа ривожи одамларнинг яхши турмуш кечириши, кўшимча даромад олиш, озиқовқат мўл-кўлчилигига эришиш, оиласаларнинг моддий таъминотини яхшилаш ва аҳоли бандлигини

таъминлашда катта аҳамият касб этади. Агар ҳар бир оила ўз томорқасидан унумли фойдаланса, қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари билан ўзини ўзи тўла таъминлайди. Натижада уни бозордан сотиб олишга кетадиган маблағни бошқа эҳтиёжларига ишлатиш мумкин.

Колаверса, ўз эҳтиёжидан ортиб қолган маҳсулотни бозорга чиқарган оиласаларнинг моддий ахволи янада яхшиланади. Бу йўналишда маҳалламиздыа бир қатор хонадонлар ўзига хос тажрибага эга. Жами 2 780 нафар фуқаро истиқомат қилувчи маҳалламизнинг асосий «драйвери» – узумчилик ҳисобланади. Умуман, бирор қарич экин ери бўш қолмайди. 2022 йилда хатлов натижасида 80 нафар ишсиз фуқаролар рўйхатга олинган бўлса, уларнинг асосий қисмининг ичкি имкониятлар орқали бандлиги таъминланди. 59 нафарига 10 сотихдан, 65 нафарига 15 сотихдан узоқ муддатга фойдаланиш учун ер берилди. 60 нафар маҳалладошимизга оиласавиий тадбиркорлик йўналиши бўйича имтиёзли кредит ажратилди. 2022 йилда 1 нафар жазони ижро этиши муассасасидан ҳайтган фуқарога субсидия асоси-

да иссиқхона курдик. Шу орқали унинг бандлиги таъминланди. Бундан ташқари, «Аёллар дафтари»да рўйхатда турган 3 нафар ижтимоий ҳимояга муҳтоҳо хотин-қизга субсидия асосида тикув машиналари тақдим этилди. Шунингдек, норасмий тарзда турли касблар билан машғул бўлган 90 нафар фуқаронинг фаолияти қонунийлаштирилди.

Маҳаллада ўз фаолиятини йўлга қўйиб, бошқаларга ҳам ёрдамлашашётган тадбиркорлар кўп. Масалан, якка тартибда тадбиркорлик билан шуғуланиб келаётган Гулнора Юнусова тикувчилик соҳасида энг олди тадбиркор бўлиб, бугун 60 нафар аёл-қизни иш билан банд килган.

Алишер Нишонов «Оқбура агро томорқа хизмати – 2022» масъулияти чекланган жамиятия асосчиси. У паррандачилик йўналишида фаолият олиб боради. Айни пайтда бу корхонада 16 нафар ишсиз ёшлар бандлиги таъминланди.

Томорқасидан самарали фойдаланаётганлар сафи кенгайбормоқда. Ҳусусан, гулчилликка ихтисослаштирилган хонадонлар сони ортмоқда. Балки шу бисми, кейинги пайтда «Ёрқишлиқ»

маҳалласини «Андижоннинг Голландияси», деб аташяпти. Мисол учун, маҳаллада истиқомат қилиб келаётган Санобархон Жалилова 5 сотихли томорқасида лола экиб, 8 млн. сўм даромад олиб, 30 та хонадон эгаларига лола етиширишни ўргатди. Мавсумдан мавсумга лоладан бўшаган томорқа майдонига помидор, картошка ва қарам экиб ҳам даромадини ошириб боради. Шу билан бирга лола пиёзидан яхшигина даромад топади. Санобархон опа билан бир вақтда ушбу маҳалладаги 12 та хонадондаги ихчам иссиқхоналарда лола етиширилиб, мавсумдан олдин маҳаллий бозорларга етказиб беришни йўлга кўйган. Бу билан даромад ҳам икки хиссага ортди.

Умуман айтганда, зиммамизга юкланган асосий вазифа – қўйи бўйинда фуқароларнинг муаммолари билан бевосита шуғуланиб, пировардида халқнинг турмуш дарражасини яхшилашга ҳаракат килипмиз.

**Ўғилой ҲАМДАМОВА,
Жалақудук туманидаги
«Ёрқишлиқ» маҳалласи хоким
ёрдамчиси.**

Аҳоли таъминоти яхшиланяпти

Янги Наманган туманидаги «Маънавият» маҳалласида аҳолининг ичимлик сув ва электр таъминотини яхшилаш, йўлларни соз ҳолатга келтириш масалаларига алоҳида эътибор қаратилмоқда.

Бу борада «Муродил вакт инвест» МЧЖ кўмагида 12 км. ичимлик сув тармоғи тортилмоқда. Эски тармоқ тўлиқ янгиланиши натижасида маҳалла аҳолисининг тоза ичимлик сув муаммоси бартараф иштади. Жумладан, 1055 та хонадонга тоза ичимлик суви кириб боради. Эътиборлиси, хайрли ишлар 2023 йилда ҳам давом этмоқда. Маҳалламиз «Обод маҳалла» дастурига киритилиб, 2 км. масофа асфальтланиши, сув йўллари ва электр тармоқлари

янгиланиши белгиланган. Тумандаги барча маҳаллаларда олиб борилаётган кенг кўламли бунёдкорлик ишлари Президентнинг «2022-2023 йилларда маҳаллалар инфраструктурасини янада яхшилаш бўйича кўшимча чора-тадбирлар тўғрисида»ги қарори ижроси доирасида амалга оширилаётгани аҳолини бирдек қувонтирумада.

**Назифа МАМАЖОНОВА,
Янги Наманган туманидаги
«Маънавият» маҳалласи раиси.**

МАҲАЛЛАДА НИМА ГА?

«ИСЛОХОДЛАР ОДАМЛАР ҲАЁТИНИ ЎЗГАРТИРМОҚДА»

2023 ЙИЛ БИРИНЧИ ЧОРАГИДА 90 НАФАР ЭҲТИЁЖМАНД ХОТИН-ҚИЗЛАР «АЁЛЛАР ДаФТАРИ»ГА РЎЙХАТГА ОЛИНГАН БЎЛСА, БАРЧАСИГА АМАЛИЙ ЁРДАМ КЎРСАТИЛДИ

Ижтимоий ҳимояга муҳтоҷ хотин-қизларни кўллаб-куватлаш, уларнинг манфаатларини ҳимоя қилиш мақсадида маҳаллаларда «Аёллар дафтари» шакллантирилди. Бу дафтарлар уйма-уй юрган ҳолда, хотин-қизларнинг ҳаёти, муаммо ва ташвишлари ўрганилиб, тузилди. Шу асосида тегишли дастурлар ишлаб чиқилди. Айтиш лозимки, Фарғона вилоятида «Аёллар дафтари»га киритилган хотин-қизларни ижтимоий кўллаб-куватлашга алоҳида эътибор қаратилмоқда.

Махалламида 2 507 нафар аҳоли бўлиб, уларнинг 1 274 нафари хотин-қизлар хисобланади. Айнан «хонадонбай» тизими асосида уларнинг барчаси билан индивидуал ишлашни йўлга кўйганимиз. Ҳатлов жараёнида алоҳида сухбатлаши, орзулари, муаммолари билан ўртоқлашганимиз. Муҳими, шунга мос тарзда кўмак кўрсатапмиз. Масалан, тиббий ёрдамга муҳтоҷ 10 нафар хотин-қиз худудий поликлиникалар томонидан тиббий кўриқдан ўтказилди. Тиббий таҳлиллар натижасига кўра, 5 нафар хотин-қиз даволаниш учун ордер ҳамда дори-дармон билан таъминланди. Шунингдек, 2022 йилда 80 нафар ишсиз аёлнинг бандлиги таъминланди. 15 нафардан зиёдига хуқуқий, психологик ёрдам кўрсатилди. «Устоз-шогирд» анъанаси асосида 10 нафар аёл хунармандларга биритирилди, 7 нафари

тадбиркорлик йўналиши бўйича ўқитилиб, сертификатга эга бўлди.

Айтайлик, 2022 йил 81 нафар, 2023 йил биринчи чорагида 90 нафар эҳтиёжманд хотин-қизлар «Аёллар дафтари»га рўйхатга олинган бўлса, барчасига амалий ёрдам кўрсатилди. Яни ўтган йилда 12 нафар, жорий йил 7 нафар хотин-қиз тикувчиликка ўқитилди. Яна шунчасига субсидия асосида тикув машинаси берилди, ойлай ўқув юртига қабул қилинган 2 нафарининг шартнома пуллари тўлаб берилди. Колаверса, 8 нафарига 14 сотиҳдан ер ажратилган бўлса, қолганлари ҳам даромадли ишларга жойланди. 19 нафар бокувчинини йўқотган, 9 нафар ногиронлиги бор ҳамда 7 нафар ногирон фарзанди мавжуд аёлларга моддий ёрдам кўрсатилди.

Бу каби амалий ёрдамлар

оддий одамлар ҳаётини ўзгартирумояда. Уларда эртанги кунга ишонч ортмоқда. Тикув машинаси берилган хотин-қизлар касб-хунарли бўлиш баробарида, оиласаларига қўшимча даромад олиб киришмоқда. Ҳилола Узоқованинг мурожаати ижобий ҳал этилиб, унга «Аёллар дафтари» жамғармаси маблағлари хисобидан субсидия асосида тикув машинаси ажратилганди. Ҳозирда тикувчилик билан шуғулланаётган Ҳилолаҳон оиласи учун қўшимча даромад топмоқда. Шунингдек, маҳалладаги 2 нафар шогирдларига тикувчилик сир-асорларини ўргатиб келмоқда.

Ҳамида Қодирова маҳалладаги касб-хунар марказида чеварчилкни ўрганди. Ўқишини тамомлаши билан унга субсидия асосида тикув машинаси олиб бердик. Эътиборлиси, қисқа вақтда тадбиркорлик фаолия-

тини бошлаб юборди. Буюртма асосида келинлар учун хона-донларга парда тикиб, яхши даромад топмоқда. Махфуз Самадовага 14 сотих ер ажратиб берилгани ижобий самарасини кўп куттирмади. Боиси бу аёлимиз рўзгор учун етарли маблағ топиб, қўшимчасига ўқишининг шартнома пулларини ҳам ўзи тўламоқда. Барно Ниҳолова ҳам чеварчилар сирларини ўрганиб, буюртма асосида маҳсулот етказиб бермоқда.

Бир сўз билан айтганда, маҳалламида хотин-қизларга бериладиган эътибор сабаби оиласалар моддий аҳволи яхшиланмоқда. Асосийси, камбағаликни қисқартириб, ишсизликнинг олди олинмоқда.

Хуршида ҚУРБНОВА,
Риштон туманидаги
«Ўйрат» маҳалласи хотин-
қизлар фаоли.

Муруват ва саховат маросимлари

Рамазон ойи хайру саховат, инсонлар ўртасида меҳроқибат ришталарини мустаҳкамловчи муборак ойдир.

Президентимизнинг «Муборак Рамазон ойини муносиб тарзда ўтказиш тўғрисида»ги қарори ижроси доирасида Сирдарё вилоятидаги 239 та маҳаллада эҳтиёжманд, ижтимоий кўмакка муҳтоҷ оиласалар вакиллари, рўзадорлар иштироқида меҳро-муруvvat ва саховат тадбирлари амалга оширилмоқда.

Сирдарё, Ховос, Сайхунобод, Гулистон, Сардоба туманлари ҳамда Ширин ва Янгиер шаҳридаги маҳаллаларда ёзилган ифторлик дастурхонига «Темир дафтар», «Аёллар дафтари», «Ягона ижтимоий ҳимоя реестри»да турган икки мингдан зиёд фуқаролар таклиф этилди.

Бу каби хайрия тадбирлари, ифторлик маросимлари вилоятнинг барча туман ва шаҳарларидаги маҳаллаларда давом этмоқда.

Мухбиришим.

МАҲАЛЛАДА НИМА ГА?

«ҲАЗОРАСП»ДА БИРОРТА БЎШ ЮРГАН ОДАМНИ УЧРАТМАЙСИЗ»

**«ЁШЛАР ДафтаРИ»ГА КИРИТИЛГАН 157 НАФАР ЁШГА МАҲАЛЛА ҲУДУДИДАН
10 ЙИЛ МУДДАТГА ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИ МАҲСУЛОТЛАРИНИ ЕТИШТИРИШИ УЧУН
УНУМДОР ЕРЛАР АЖРАТИЛИБ, УЛАРНИНГ БАНДЛИГИ ТАЪМИНЛАНДИ**

Бугун ободлик кириб бормаган маҳалла қолмади. Худудлар қиёфаси аввалгидан буткул ўзгариб, ўзгача қиёфа касб этяпти. Шу қаторда худудларда ишсиз юрган, моддий кўмакка муҳтоҳ аҳоли муаммолари ўрганилиб, бандлиги таъминланяпти. Тадбиркорлик билан шуғулланмоқчи бўлган йигит-қизларга ўз бизнесини ўйлга қўйишларига кўмаклашиляпти.

Маҳалламиз Тупроққалъа туманинг энг чекка худудида жойлашган. Шунинг учун худудларда бўлётган ўзгаришлар анча олисроқдамиз. Аммо «олма пиш оғзимга туш», деб қараб тургандан ҳам фойда йўқ. Ўзимиз ўзимизга шароит яратиб, маҳалламизни энг илфор маҳаллалар қаторидан жой олиши учун бор кучимиз билан ҳаракат қилимиз. Энг мухими, йиганимизда камбағалчилликни олдини олиш мақсадида ишсиз юрганларни доимий ва ҳақ тўланадиган ишларга жойлаштириб, даромади ошишига кўмаклашяпмиз.

Йигинда 357 та хонадонда жами 2 035 нафар аҳоли истиқомат қиласди. 2022 йилда маҳалла аҳли тўлиқ ҳатловдан ўтказилиб, ижтимоий-иқтисодий аҳволига қараб 4 тоифага ажратилди ва «Йўл харитаси» ишлаб чиқилиди. Оилавий тадбиркорлик билан шуғулланмоқчи бўлган 21 нафар фуқарога 491 миллион сўм миқдорда имтиёзли кредитлар олиб берилиб, тадбиркорлик фаолиятини бошлишларига кўмаклашилди. Ўқиши истагидан бўлган 53 нафар ишсиз фуқаронинг қизиқишиларига асосида ўқитилиб, мутахассисликлари бўйича банд-

лиги таъминланди. Моддий кўмакка муҳтоҳ, кам таъминланган 113 нафар фуқарони тумандаги турли саноат корхоналари билан шартнома тузган ҳолда доимий ва ҳақ тўланадиган ишга жойлаштиридик. 4 нафар ишсиз фуқарога «Саховат ва кўмак» жамғармаси хисобидан 17 миллион сўм эвазига турли асабоб-ускуналар олиб берилди. 8 нафарига 8 миллион сўмлик субсидиялар ажратиш учун тавсияномалар тақдим этилди. Бугунги кунда ушбу субсидиялар ҳисобига меҳнат қуролларини олган фуқаролар ўз уйларида мўмайгина даромад топиб, оиласи даромадига хисса берилган эди. Бугун у ўз уйда чеварчилик фаолиятини йўлга кўйиб, оиласи даромадига қўшимча даромад кириятли. Устоз-шоғирд анъанаисига мувофиқ, йигинда тикувчиликка қизиқкан хотин-қизларга чеварчилик сир-асрорларини ҳам ўргатиб келилти. Келажакда бу тадбиркоримиз тикувчилик фаолиятини кенгайтириб, юртимиз ва хориж бозорларига сифати кийим-кечак маҳсулотларини етказиб беришни режаларини амалга ошириша кўмаклашиб, керакли шарт-шароитлар яратиб берамиз.

Дарҳақиқат, «Аёллар дафтаРИ»даги хотин-қизларнинг бандлигини таъминлаш борасида бир қанча амалий ишлар бажарилди. Жумладан, дафтарга киритилган хотин-қизларимизга тикувчилик билан шуғулланишлари учун «Саховат ва кўмак» жамғармаси хисобидан 13 миллион 200 сўм миқдорда маблағлар ажратилиб, тикув машиналари олиб берилди. Мисол учун, Половон ота кўчасида яшовчи Хосият Қурбонбоевага 3,5 миллион сўм эвазига тикув машинаси олиб

берилган эди. Бундан ташқари, «Ёшлар дафтаРИ»га киритилган фуқароларнинг ҳам бандлиги таъминланяпти. Ишсиз юрган 157 нафар ёшга маҳалла ҳудудидан 10 йил муддатга қишлоқ хўжалиги маҳсулотларини етишириши учун унумдор ерлар ажратилиб, уларнинг бандлиги таъминланди. Ушбу ажратилган ерларга ўз тадбиркорларимиз мавсумий помидор, бодринг, картошка, сабзи, шолғом каби полиз маҳсулотларини етишириб бозорларимиз тўкинлигини таъминлаб, ҳалол меҳнати ортидан даромад топяпти.

Умуман олганда, маҳалламизда бугун биронта ҳам бўш юрган одамни учратмайсиз. Ҳамма меҳнат қилиб, оиласига қўшимча даромад кириятли, қора қозонини ҳалол ризи билан қайнатяпти. Одамларга яратиб бериләтган имкониятлар ҳаёт йўлини тополмай юрганларга шамчироқ вазифасини ўтаяпти.

**Ўғилжон ЖУМАНИЁЗОВА,
Тупроққалъа туманидаги
«Ҳазорасп» маҳалла фуқаролар
иғини раиси.**

Пойтахт ҳокими маҳаллаларни кезди

Тошкент шаҳар ҳокими в.б. Шавкат Умурзоқов бошлилигига ҳоким ўринбосарлари ва бошқа мутасадилар Чилонзор туманидаги «Боғзор» ва «Оқтепа» маҳаллалари худудида олиб борилаётган ободонлаштириш ва коммунал тизимдаги таъмирлаш ишлари билан яқиндан таниши.

Худудда амалга оширилаётган ишлар билан танишар экан, пойтахт ҳокими тумандаги замонавий таблар асосида таъмирдан чиқарилган 39-сонли оиласий поликлиникада бўлиб, шифокорлар ва аҳоли учун яратилган шарт-шароитларни кўздан кечириди.

— Аввалги оиласий поликлиника эски, шароитлари ҳам талаб даражасида эмас эди, — дейдӣ «боғзор» маҳалла фуқаролар йигини

раиси Шакар Тоғиева. — Давлат дастури доирасида ушбу оиласий поликлиника қайтадан таъмирланниб, фойдаланишга топширилди. Унда яратилган шарт-шароитлардан одамлар мамнун. Шу билан бирга, шаҳар ҳокими мутасадиларга туман худудидан оқиб ўтувчи «Новза» канали кирғоқларини ободонлаштириш бўйича режалаштирилган ишлар юзасидан маълумот берди.

МАҲАЛЛАДА НИМА ГА?

ХОЖА БАҲОУДДИН НАҚШБАНД ҚИЗИЛТЕПАДА ЯШАГАНМИР

БИЗНИНГ ВАЗИФАМИЗ ЎТМИШ ТАРИХНИ ЧУҚУР ЎРГАНИШ, УЛУФ АЖДОДЛАРИМИЗ МАДАНИЙ,
ИЛМИЙ-ДИНИЙ МЕРОСИГА ҲУРМАТ БАЖО КЕЛТИРИШ, УЛАР ЎТГАН ЙЎЛЛАРНИ ГУЛ-У
ГУЛЗОРГА АЙЛАНТИРИБ РУҲЛАРИНИ ШОД ҚИЛИШДАН ИБРАТ

Бухорода жуда кўплаб азизу авлиёлар яшаб ўтган. Жумладан, Мұхаммад бинни Мұхаммад Баҳоуддин ан-Нақшбанд ал-Бухорий (кўпроқ Баҳоуддин ёки Хожа Баҳоуддин, Балогардон, Хожаи Бузрук, Шоҳи Нақшбанд номлари билан машҳур) 1389 йилда вилоятнинг хозирги Когон тумани Қасри Ҳиндувон (кейинчалик Қасри Орифон) қишлоғида тўқувчи – нақшбанд оиласида туғилган. Таълимотининг асосида «Дил ба ёру, даст ба кор» («Кўнглинг худода бўлсин-у, қўл иш билан банд бўлаверсинг») деган ғоя ётади. Халқ орасида «Балогардон» (яъни дуо билан бало-қазони даф этувчи) унвони билан ҳам машҳур.

Бу улуф алломанинг Қизилтепа туманида яшаб ўтганлари ҳақида тарихий далиллар етиб келган. Тўғри, яшаган вақтларида туғилган жойлари Қизилтепа деб аталмаган. 25–30 ёшларида Зармитан қишлоғи яқинидаги Ревартун қишлоғида яшаганлар. Ул зот истиқомат килган макон хозирда Гулховуз, деб аталади. Гулховуз қадим рус босқинига жуда катта боғ, масжид, хонақоҳли макон бўлган. Бу унинг номидан ҳам маълум. Хозирда Қизилтепа – Когон йўлидан Гулховузгача йўл асфальтланган. Ободончилик ишлари амалга ошириляпти.

Ҳазрат Баҳоуддиннинг Ревартунда бўлғанликлири ҳақида «Макомати Шоҳи Нақшбанд» китобида кўплаб

маълумотлар бор. Яъни ул зот тариқат йўлининг аввалги йиллари айнан шу муборак заминда ўтган.

Хожа Баҳоуддин Нақшбанд бобомизнинг Қизилтепа тумани билан боғлиқлигини далилловчи бошқа маълумотлар ҳам бор. «Гулбоғ» маҳалласи худудида Шайх Шоди қабристони бор. Шайх Шоди Шакарланг Хожа Баҳоуддин Нақшбанднинг она томондан қариндоши – тоғалари экани эътироф этилган. «Маданият» маҳалласининг Узбор қишлоғи яқинидаги Мұхаммад Порсо зиёратоҳи бор. Хожа Мұхаммад Порсо Баҳоуддин Нақшбанд бобомизнинг суюкли халифаси ва кўёвлари бўлганлар. Албатта, бу зиёратоҳининг асл ёки рамзийлиги ҳақида маълумот

йўқ. Шу маҳаллада «Пўлотча» зиёратоҳи бўлиб, аҳоли бу зиёратоҳи Хожа Баҳоуддин Нақшбанд қизлари номи билан боғлиқ, деб қадрлайди.

Яна бир ривоятда Хожа Баҳоуддин Нақшбанд Ревартунда яшаган вақтларида Зармитан қишлоғи томонга боргандаридан бир ҳовли эгасидан бир коса сув келтириши сўраганлари, ҳовли эгаси бир коса ширингина катиқ чиқариб, иззат-хурмат билан узаттани айтилади. Бобомиз қатиқни ичib, ҳузур қиласидар ва «Зармитан зар гардад» (Зармитан зарга – олtinga айлансан) дея дуо қиласидар. Зармитаннинг машҳур қатиғи шундай пайдо бўлган, деган гап ҳам бор.

Хожа Баҳоуддин Нақшбанд

бобомизнинг Ревартун ва Роҳобод билан боғлиқ ҳаётларининг бир қисми тасодиф эмас. Чунки Қизилтепа тумани худуди азалдан улуф авлиёларга бой. Қолаверса, туман худуди қадимги тарихий Бухоро худудининг энг маданий ҳамда имл-хунар масканларидан бири, ҳазрат Баҳоуддинга Фиждувонга, Абдухолиқ Фиждувоний зиёратларига бориш учун энг яқин йўл бўлган.

Бизнинг вазифамиз ўтмиш тарихни чуқур ўрганиш, улуф аждодларимиз маданий, илмий-диний меросига ҳурмат бажо келтириш, улар ўтган йўлларни гул-у гулзорга айлантириб руҳларини шод қилишдан иборат.

Раҳим МАҚСУДОВ.

БИЛИБ ҚҮЙИНГ!

Ипотека кредитини олиш осонлашади

Маълумотларга кўра, сўнгги олити йилда мамлакатимиз аҳолиси 5 миллион 500 минг нафара гўсиб, 36 миллиондан ошди. Уларга муносиб турмуш шароитлари яратиш мақсадида турар жойлар курилмоқда. Хусусан, 2017 йилдан бошлаб, 326 мингта янги уйлар фойдаланишига топширилган. Бу даврда уй-жой билан таъминлаш аҳоли жон бошига 18 фоизга ошган.

Бунинг учун сўнгги уч йилда банклар 210 минг оиласга 33 трilliон сўмлик ипотека кредитлари ажратган. Эҳтиёжманд 73 минг оиласга бошланғич бадал ва фоиз тўловлари учун 1,3 трilliон сўм субсидия берилган. Ўтган йили 60 минг хонадонли кўп қаватли уйлар барпо этилди. 31 та худудда «Янги Ўзбекистон» массивларини куриш дастури бошлини.

Жорий йилда уй-жой куриш ҳажмини 1,5 баравар ошириб, 90 мингга етказиш режалаштирилган.

Шу боис аҳоли ва қурувчилар учун 4 та йўналишда янги енгиллик ва имкониятлар белгиланди.

Биринчидан, кўпроқ аҳолини камраб олиш мақсадида расмий даромади етарли бўлмаган аҳолига ҳам ипотека кредити олиш имкони яратилади. Уларнинг тўлов қобилиятини аниқлашади банк картасидаги айланма, ижара, коммунал ва бошقا харажатларга тўланган пуллари ҳам ҳисобга олинади.

Дастлабки бадални кўпроқ тўлаган фуқаролар банкдан арzonроқ кредит олиш имкониятига эга бўлади. Субсидияга ажратилган маблағларни тезорқ ишлатиш учун субсидия хабарномасининг амал қилиш муддати 12 ойдан 4 ойга тушниллади. Шу билан бирга, бу ойлар давомида сертификатидан фойдаланмаган фуқароларга субсидия олиш учун яна қайта мурожаат қилиш ҳуқуки берилади.

Аҳолини арzon уй-жойлар билан таъминлашга қаратилган яна бир лойиҳа – «Менинг биринчи уйим» дастури. Бунинг учун Қурилиш вазирлиги хузурида маҳсус уй-жой компанияси ташкил этилади. Тошкент вилояти Зангита туманидан 36 гектар ер ажратилиб, 58 та кўп қаватли уй, ижтимоий мусассасалар, кўнгилочар масканлар курилади. Бунда тадбиркорларга савдо ва тижорат майдонларини бозор нархida сотиш орқали уй-жойлар нархини арzonлашти-

ришга эришилади.

Иккинчидан, қурилиш таннархини пасайтириш учун ёғоч, фанера, ёғочли опалубка ва ойнани импорт қилишда 2025 йилга қадар божхона божи бекор килинади. Юқори маркали цемент бўйича божхона божи имтиёзи яна 1 йилга узайтирилади. Бунинг хисобига уй-жой куриш таннархи 5 фоизгacha пасаяди. Пудратчи ташкилотларга қурилаётган уйни қаватма-қават гаровга кўйиш ва ҳар бир қавати учун кредит олиш ҳуқуки берилади. Қурувчи компанияларга ҳар бир кўп қаватли уй учун компенсация ва кафиллик берилади. Банклар берадиган кредитларни давлат томонидан қайта молиялаш амалиёти давом этирилади.

Учинчидан, уй-жойларнинг ўз вақтида фойдаланишига топширилиши ва харидоргилигига коммуникация – асосий масала. Шу боис Иқтисодиёт ва молия вазирлиги инфратузилма учун

зарур маблағ ажратади, вилоят хокимлари янги массивларда ички йўлларни куради.

Яна бир масала – бугунги кунда кўп жойлардаги қурилишлар уларнинг инфратузилмаси қувватига мутаносиб эмас. Мисол учун, Тошкент шаҳрининг аҳолиси ҳар йили 100 мингга кўпаймоқда, илига қўшимча 20 минг хонадонга эҳтиёж бор. Шаҳар оқова сув тозалаш иншоатлари қувватидан анча ортиқ юклама билан ишляпти. Шунинг учун энди сув, оқова, электр, газ, йўл инфратузилмасини яхшилашга инвестор-девелоперлар ҳам жалб килинади.

Тўртинчидан, бу йил 90 мингта уй-жой режаси қурилиш материалари корхоналари учун катта бозор. Лекин темир-бетон ишлаб чиқарувчи 3 минга яқин корхонанинг ярмида лаборатория йўқ. Эндиликда барча шундай корхоналарда замонавий лабораториялар ташкил қилинади.

СЕНТОБ САЙЁХЛАРНИНГ СЕВИМЛИ МАСКАНИГА АЙЛАНГАН

**БУГУНГИ КУНДА ҚИШЛОҚДА ЗО ДАН ОРТИҚ,
ТАДБИРКОРЛИК СУБЪЕКТИ МАВЖУД. НАТИЖАДА
200 НАФАРГА ЯҚИН ИШСИЗ АҲОЛИ, ЖУМЛАДАН, ХОТИН-
ҚИЗЛАР ДОИМИЙ ИШ ЎРИНЛАРИГА ЭГА БҮЛДИ. ЎТГАН ЙИЛИ
БУ ЕРГА ЗО МИНГ НАФАР МАҲАЛЛИЙ, 2,5 МИНГ НАФАР ЧЕТ
ЭЛЛИК ТУРИСТЛАР ТАШРИФ БУЮРДИ**

Туризм қишлоқлари... Бугун бундай манзиллар деярли барча ҳудудларда мавжуд. Уларда маҳаллий аҳолининг маданияти, анъаналари ва турмуш тарзи сақланиб қолган. Таҳлилларга кўра, айнан шу жиҳат нафақат хорижлик туристларни, балки ички туризм ихлосмандларини ҳам ўзига жалб этмоқда. Бундай ўзига хос туристик салоҳиятдан эса фойдаланиш зарур.

Навоий вилояти – туристик манзилларга, тарихий ва дикқатга сазовор жойларга бой ҳудуд. Айниқса, Нурота туманин табиат мўъжизалари ва мукаддас қадамжолари билан машҳур. Шу боис бу ҳудудни истикболи туристик манзиллар қаторида қайд этиш мумкин. Биргина Нурота тоғларининг шимолий ён бағрида, туман марказидан 120 километр узоқлиқда жойлашган Сентоб қишлоғи ўзига хос табиати, қадимий обида ва зиёратгоҳлари билан ҳамиша сайёхлар эътиборини тортиб келади.

Айтиш керакки, давлатимиз раҳбарининг 2019 йил 15 августдаги «Ўзбекистон Республикасида туризм соҳасини янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида»ги қарорига асосан, масканни туризм қишлоғига айлантириш мақсадида улкан бунёдкорлик ишлари амалга оширилди. Жумладан, қишлоққа олиб борувчи 5 километр ички йўл таъмиранди. Тунги ёритиш чироқлари ўрнатилди, иккита пиёдалар кўприги, иккита селфи ҳудуд, учта санитария-гигиена шоҳобаси, Сентоб қишлоғининг рамзий кириш стеллоси, туристик аҳборот маркази қурилди.

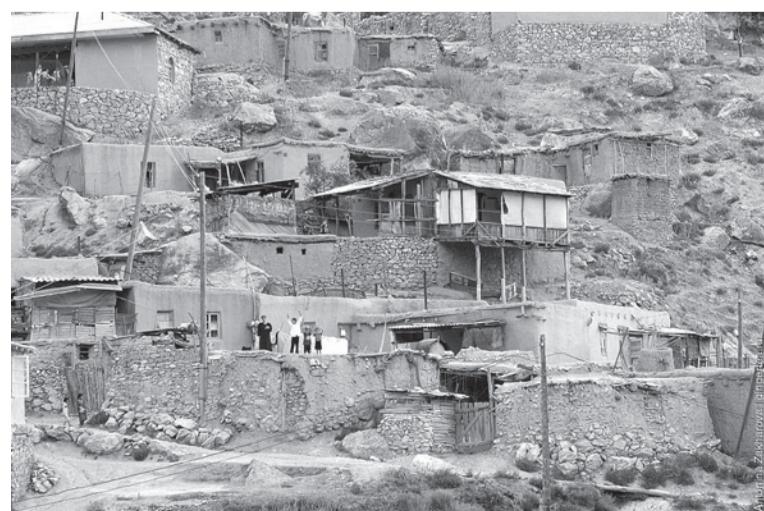
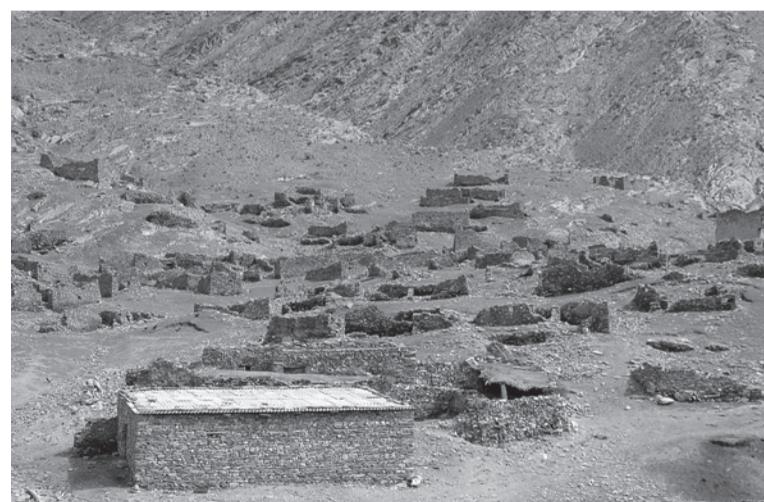
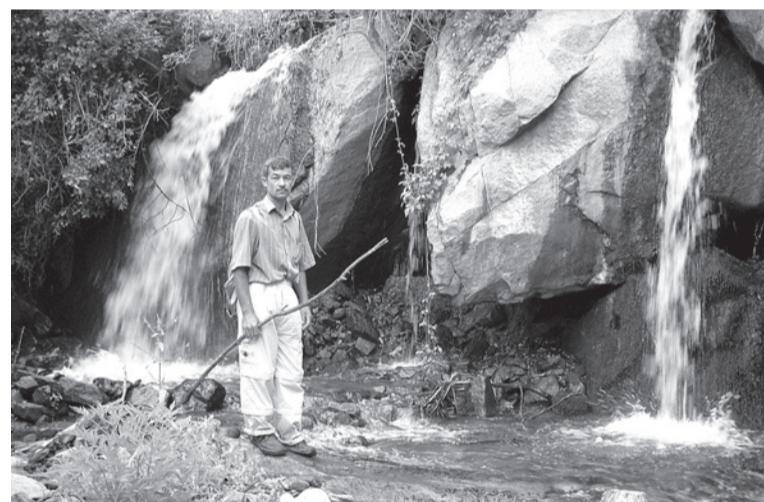
– Бу йилги Наврӯз айёмини сентобликлар янада кўтаринки қайфиятда кутиб олдилар, – дейди «Сентоб» маҳаллий фуқаролар иғфуни раиси Мурод Мирзаев. – Боиси яқинда Сентобга расман туризм қишлоғи мақоми берилди. Шунга монанд ҳудуд инфратузилмаси, ободлиги таъминланди. Жумладан, «Обод қишлоқ» дастурни асосида қишлоқдаги барча ижтимоий муаммоларга барҳам берилди. Жорий йилда мавжуд имкониятларимизни янада ошириб,

– 2008 йилда меҳмон уйи очиб, тоғ ёнбағридаги табиий булоқ сувидан баҳраманд бўлишини истовчилар учун хонаёнимизда қулай шарт-шароит яратдик, – дейди Шахригул Бобоев. – Ишни бошлишдан олдин меҳмонларни қандай кутуб олиш кераклиги, уларга қандай шароитлар яратиш, хуллас, билмаганимизни ўргандик. Ахир бизнес деганининг ўзи бўладими?! Маҳала ва туман мутасаддилари ёрдамида ҳаш-паш дегунча ишларимиз юришиб кетди. Мана, ҳозир оиласи мебон үйимиз 15 йилдан бўён ишлаб турибди. Даромадимиз етарли, оиласиз тўқин, бирордан кам жойимиз ўйқ. Швейцария, Франция, Англия ва бошقا кўплаб хорижий давлатлардан келувчи сайёхлар доимий мижозларимиз. Ҳар йили 300-400 кишига хизмат кўрсатамиз.

Айтиш керакки, қишлоқ нафакат сўлим табиати билан, балки маданий мерос объектлари ва дикқатга сазовор жойлари билан ҳам эътибор марказида. Эски қўрғон қолдиклари, қадимги қалья, қадимий форлар, дениз сатҳидан 1 650 метр баландликдаги Фозилмон кўли, Сентобтепа маданий мерос объекти, қадимий қоятош суратлари туширилган петроглифлар, Сентоб шаршаси кабилар ҳар доим бу ерга ташриф буюрувчиларни қизиқтириб келган.

Умуман олганда, мазкур қишлоқка бир бора келган киши қайта-қайта келгиси келаверади, олам-олам таассуротлар уни яна ўз бағрига чорлайверади. Табиатнинг хушманзарасини ўзида жамлай олган Сентобда келгусида хизмат турларини янада кенгайтириш, экстремал туризми ривожлантириш, меҳмон уйларини кўпайтириш орқали сайёхлар сонини ошириш кўзда тутилган. Энг муҳими, бунинг учун барча шароитлар етарли.

Муҳаммад Али ИБРОҲИМОВ.

ФИТР САДАҚАСИ КИМЛАРГА, ҚАЧОН ВА ҚАНЧА МИҚДОРДА БЕРИЛАДИ?

Фитр садақаси рӯздан чиқиши муносабати билан бериладиган садақадир. У рӯздор учин Рамазон ойи давомида айтган беҳуда гап-сўзлари, қилган хато ва камчиликларни ювиш ҳамда камбағалмискинларга таомланиш имконини бериш мақсадида жорий қилинган. Ҳанафий мазҳабида фитр садақаси вожиб амал ҳисобланади.

ҚАЧОН БЕРИЛИШИ КЕРАК?

Фитр садақасини Рамазон ҳайити куни тонг отгандан бошлаб ҳайит нағозига чиқишидан олдинги вақтга қадар бериш вожиб ҳисобланади. Рамазоннинг аввалидан берилса ҳам бўлади.

Аммо Ҳайит намозидан кейинга қолдирмаслик керак. Агарда киши фитр садақасини ийд намозигача бера олмаса, намоздан кейин беради, лекин савоби Рамазон вақтида берганчалик бўлмайди, аммо бериши шарт. Яъни уни беролмай қолган киши зиммасида фитр садақасини бериш вожиб бўлиб қолаверади.

КИМЛАР БЕРИШИ КЕРАК?

Мусулмон эркагу аёл, балоғатга етган-етмаган, хоҳ оқил, хоҳ мажнун бўлсин, нисоб эгаси бўлсалар зиммаларига фитр садақасини бериш вожиб бўлади. Ўзида пул йўқларнинг номидан уларга нафақа бериш лозим бўлган шахслар беради.

Шунга ҳам дикқат қилиш керакки, киши балоғатга етган фарзандлари ва

хотини учун фитр садақа бериши вожиб эмас. Агар балоғатга етган фарзандлари ва аёл учун, улар айтишимаса ҳам, фитр садақасини берса, улар зиммасидан фитр садақаси соқит бўлади.

Ҳайит кечаси туғилган чақалоқ учун ҳам отаси фитр садақа бериши вожиб бўлади. Ҳомила ва ҳайит кунидан олдин вафот этганлар учун эса вожиб бўлмайди.

КИМЛАРГА БЕРИЛАДИ?

Фитр садақаси мусулмон камбағал-мискинларга берилади. «Фатавои Хиндия» китобида келтирилишича, **фитрни беришда энг афзали**, аввало, (камбағал) ака-ука, опа-сингиллар ҳисобланади. Сўнгра уларнинг фарзандлари. Улардан кейин амаки-аммалар, сўнгра уларнинг фарзандлари. Тоғхолалар ва уларнинг фарзандлари сўнг юкоридагилардан ташқари қариндошлар. Улардан кейин кўшинилар, касбодошлар, кейин ҳамشاҳарлар ёки қишлоқдошлар ҳақли ҳисобланади.

КИМЛАРГА БЕРИЛМАЙДИ?

Фитр садақаси нисоб миқдорича моли бўлган бой кишига, ўзининг отонаси, бобо-момосига, ўзининг ўғил-қизларига ва уларнинг фарзандларига, эр-хотин бир-бирига бериш мумкин эмас.

Шунингдек, ғайридинларга, фисқ ишларини очиқ-оидин қилиб юрувчи фосиқа, бойга, соғ-саломат ва ишлашга қодир бўлатурниш ишлами юрганга бериб бўлмайди. Бундан ташқари, гуноҳ ва маъсиятга, шунингдек мусулмонларга зарар келтирадиган ҳар қандай ишларга сарфлайдиган кимсаларга берилмайди.

Фитр садақаси **муҳтоҷжларнинг кўлларига мол сифатида берилиши** лозим. Бу пуллар масжид курилиши, умумий ҳайрия ишлари учун берилиши жоиз эмас.

РЎЗА ТУТМАГАНЛАР ҲАМ ФИТР САДАҚАСИНИ БЕРАДИМИ?

Бирор узр сабабли рўза тута олмаганлар ҳам ўзлари ёки улар номидан нафақа бериши керак бўлган одам фитр садақасини бериши керак.

ҚАНЧА МИҚДОРДА БЕРИЛАДИ?

2023 йил учун ҳар бир жон бошига фитр садақасининг миқдори:

- ✓ 2 килограмм бўғдой – 12 000 (ун икки минг) сўм;
- ✓ 4 килограмм арпа – 20 000 (йигирма минг) сўм;
- ✓ 2 килограмм майиз – 100 000 (юз минг) сўм;
- ✓ 4 килограмм хурмо – 180 000 (бир юз саксон минг) сўм деб белгиланди.

Ҳар ким ўз имкониятига қараб ушбу тўрт маҳсулотнинг ҳоҳлаган бир туридан фитр садақасини берса кифоя.

Эслатма! Фитр садақаси қўйматлари Тошкент шаҳар бозорларидағи нархга асосан белгиланган бўлиб, ҳар бир вилоят ўз бозорларидағи нархга қараб фитр садақасини белгилайди.

Жасурбек РАУПОВ,
Тошкент вилояти бош имом-хатиби.

МАҲАЛЛАДА НИМА ГАР?

«Аёли эъзозланган юрт»

Қашқадарё вилоятида айни шушиор остида хотин-қизларнинг ижтимоий-сиёсий фаоллигини оширишга бағишлиланган мъянавий-маърифий, маданий тадбирлар ўтказилмоқда. Үнда лидер ва тадбиркор аёллар, «Оқила аёллар» харакати аўзолари, фаҳрийлар, маҳаллалардаги хотин-қизлар фаоллари, «Аёллар дафтари»га киритилган аёллар ва отинойилар иштирик этмоқда.

Қарши шаҳрида ўтказилган шундай тадбирларда мамлакатимизда оила ва хотин-қизларни кўллаб-кувватлаш борасида олиб бориладиган ислоҳотлар ҳақида сўз юритилди. Янги Ўзбекистоннинг янги таҳрирдаги Конституцияси лойиҳасида гендер тенглик, оила мустаҳкамлиги, таълим тизими ва ўқитувчилар ҳукуқлари акс этган алоҳида моддалар киритилаётгани таъқидланди.

— Бу каби тадбирларни ўтказишдан асосий мақсад — аёлларнинг ижтимоий-сиёсий фаоллигини юксалтириш, уларнинг жамият ва оиласидаги мавқеини янада оширишга қаратилган, — дейди вилоят ҳокими ўринбосари, оила ва хотин-қизлар бошқармаси бошлиғи Комила Каромова. — Қола-

верса, тадбир иштироқчиларига янгиланаётган Конституция, унинг мазмун-моҳияти, хотин-қизлар ҳақ-ҳукуқлари ҳимоясини мустаҳкамлаш бўйича белгиланган модда ва нормалар ҳақида кенг маълумотлар берисига ҳаракат қилдик.

Тадбир доирасида иқтидорли қизлар, катта ҳаётӣ тажрибага эга нуроний онаҳонлар, намунали оиласидар вакилалари, оқила аёллар, «Аёллар дафтарига» киритилиб, кўмак олган ва ўз мақсади йўлида муввафқиятга эришган аёллар билан мулоқотлар ташкил этилди. Ватан, тинчлик, аёлни тароннум этиувчи рақс, куй ва қўшиклиар барчага кўтариинки кайфият улашди.

Шоҳиста БОЗОРОВА.

«Шарқ» нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси босмахонасида чоп этилди. Босмахона манзили: Тошкент шаҳри Буюк Турон кўчаси 41-й. Улчами — А3, 4 босма табоқ. 8 450 нусхада чоп этилди. Буюртма №: Г-418 Газета таҳририят компютер марказида саҳифаланди ва оғсет усулида босилди.

